

VIENYBĖ

1886 JUBILIEJINIAI METAI 1961

75 M., 1 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. SAUSIO (JANUARY) 6 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

NAUJŲ RUBLIŲ OKUPACIJA

Rub ne dengi, muzik ne brat... Rublis ne pinigas, muzikas ne brolis, sakydavo cago laiku rusai. Komunistai, kurie savo propagandoje dabar muziką laiko lygiateisiu broliu, taip pat nutarė pakelti rublio vertę. Kaip praeitos savaitės Vienybėje buvo rašyta, nauju rubliu okupacija Lietuvoje prasideda kartu su Naujais Metais. Vilniaus valstybinio banko skaičiuotoja B. Samoškienė, kaip nuotraukoje (dešinėje) matome, tų naujų rublių jau prisikrovusi net pusantram milijono kupetą. Žodžiu, pinigų kaip šieno... Seni rubliai, kurie dabar Lietuvoje keičiami į naujus 375 keitimo punktuose, yra vertinami santykiu 10 prieš vieną. Vadinasi, kas pirma kaštavo 10 rublių, dabar kaštuos vieną rublį. Ryšium su nauju monetų atsiradimu, Lietuvoje perdirbami automatai, kurių ten, anot Vilniaus Svyturio, dabar esąs visas tūkstantis, o "sekančiais metais jų padidės dvigubai."

● Gruodžio 24 d. Helsinkyje mirė dr. Ragnar Oeller, buvęs Lietuvos garbės generalinis konsulas Suomijoje. Velionis buvo 67 m. amžiaus. Vienybės bendradarbis. Plačiau - kitame numeryje.

● Manoma, kad Castro išprovokavęs JAV nutraukti diplomatinis santykius su Kuba Maskvos kurstomas, kad tuo būdu nukreipus Amerikos vyriausybės dėmesį nuo Laoso krizės.

● Keletui Sovietų ambasados tarnautojų isipainiojusiu į "šnipų tinklą" Indijoje, buvo išaktyta apleisti krašta.

● Nežiūrint diplomatinis santykių nutraukimo su Kuba, kaip iš Washingtono pranešama, Amerikos laivynas neapleis savo bazės Guantamo įlankoje, Kūboje.

B. SAMOŠKIENĖ su naujais rubliais Vilniuje...

Dabar

Juozas Tysliava

Nauji metai prasideda su naujomis bėdomis. Amerikos Jungtinių Valstybių santykių nutrūkimas su Kuba, Vakarų santykių įtampa su Rytais Azijoje, Laoso karalystėje, nebaigiami Jungtinių Tautų rūpesčiai Kongo respublikoje, nieko gero nežada būsimajai Kennedy administracijai.

Amerika yra didelė ir turtinga, bet jos rūpesčiai, kaip matome, taip pat nemenki.

Kalbant apie Amerikos vyriausybės rūpesčius, reikia žinoti, kad Eisenhoweris, savo sprendimui nutraukti diplomatinis santykius su Fidelio Castro Kuba, būsimojo prezidento Kennedy pritarimo neturi.

Žodžiu, Amerikos užsienio politika, kuriai visada pritarė abi partijos - respublikonai ir demokratai, šiuo krizės atveju nėra vienos nuomonės.

Ir tai įvyko vos keliolika dienų prieš naujojo prezidento inauguraciją...

Dabar, Amerikos santykių nutraukimo su Kuba akivaizdoje, kyla klausimas, kas bus toliau? Kas, pavyzdžiui, atsitiks su Amerikos laivyno baze Guantamo įlankoje, jeigu Fidelio Castro įkaitintos minios Kūboje ir toliau reikalautų, kad amerikiečiai "eitų namo"?

Nenuostabu, kad ryšium su tuo, demokratų partijos sluokniuose manoma, kad Eisenhowerio vyriausybė turėjusi "pakentėti bent keletą dienų", nes, kaip žinoma, santykiai su Kuba formaliai buvo nutraukti dėl Fidelio Castro reikalavimo Amerikos ambasados štabą sumažinti iki 11 asmenų...

Žodžiu, šis incidentas su Kuba, kaip ir komunistų veržimasis į Laoso valstybę, akivaizdžiai rodo, koks "palikimas" tenka būsimajai demokratu vyriausybei.

Blogiausia esą tai, kad Eisenhoweris vykdydamas šį savo sprendimą - nutraukdamas diplomatinis santykius su Kuba, nepasitaręs su Kennedy...

Kalbant apie Amerikos rūpesčius artimoje Kubos respublikoje ir tolimoje Laoso karalystėje, netenka abejoti, kad ši politinė košė buvo užvirta ne be Maskvos ir Pekino žinios.

(Nukelta į 4 psl.)

Kaip iš nuotraukos matyti, Washingtono intensyviai ruošiamasi naujojo Jungtinių Amerikos Valstybių prezidento John F. Kennedy inauguracijai.

APIE PRAEITŲ METŲ ĮVYKIUS

PASAULYJE, AMERIKOJE, LIETUVIUOSE IR LIETUVOJE

Praeiti 1960 metai buvo gana turtingi įvykiais. Kas, pavyzdžiui, neatsimins pirmosios prancūzų atominės bombos išsprogdinimo Sacharoje, prezidento Rhee valdžios nuvertimo Korėjoje, amerikiečių lėktuvo nušovimo ties Uralais, arba vadinamos viršūnių konferencijos iširimo Paryžiuje?

Buvo ir daugiau per visą pasaulį nuskambėjusių įvykių: žydų žudiko Eichmanno sugavimas Argentinoje ir jo atgabenimas į Izraelį, Turkijos valdžios nuvertimas, Kongo ir keliolikos kitų naujų Afrikos valstybių nepriklausomybės paskelbimas, Chruščiovo su batų stalo dalyvis Jungtinių Tautų pilnaties posėdyje, japonų demonstracijos Tokijo mieste ir dėl to Eisenhowerio vizito atšaukimas, Lumumbos pašalinimas Kongo respublikoje, sukilimas Etiopijoje ir pagaliau

naujai bręstantis konfliktas Azijoje dėl Laoso invazijos...

Amerikos įvykiai

Amerikos vidaus gyvenimo bei politikos įvykiai, savo atgarsiais taip pat kelis kartus apibėgo aplink pasaulį.

Pavyzdžiui, ilgai nusitęsęs plieno streikas, negrų protesto demonstracijos dėl jų niekinimo pietinėse valstybėse, uragano siaubimas ir jo padariniai pietų ir šiaurės bei rytų valstybėse, senatoriaus Kennedy ir demokratų partijos laimėjimai rinkimuose, dviejų lėktuvų susidūrimas viršum New Yorko ir pagaliau lėktuvnešio gaisras Brooklyno uoste, tai vis tos rūšies įvykiai, apie kuriuos negalėjo nekalbėti Amerika ir visas pasaulis.

Amerikos lietuvių kultūrinis, socialinis ir politinis gyvenimas, kurio ratas apsisu-

(Nukelta į 4 psl.)

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakūnas

ŠVIESI NAUJUJŲ METŲ PRADŽIA

Tikrai šviesi, nes kai paskutiniai svečiai iš naujųjų metų sutikimo balių grįžo namo, jau buvo šviesu... O tokių balių buvo net trys ir juos rengė: Amerikos Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkė, šv. Kazimiero parapijos choras ir tautininkai.

Pats šauniasias ir svečias gausiausias, kaip ir buvo galima laukti, tai Bendruomenės rengtasis balius — gražioje ir erdvioje Baces salėje, kur buvo susirinkę 300 lietuvių palydėti senuosius ir sutikti naujuosius metus. Šis balius buvo tikrai bendruomeniškas, nes jis jungė ne tik Los Angeles mieste gyvenančius lietuvius, bet ir toli už jo ribų išsikūrusius. Taip pav. inž. T. Vizgirda su žmona buvo atvykę net iš Sacramento, Caliūnai, Armonai ir kt. — iš Santa Barbara, Naujokaičiai (dr. ir inž.) su žmonomis — iš Pomonos, nekalbant jau apie daugelį kitų iš artimesnių vietovių.

Bendruomenės balius praėjo labai jaukioje nuotakoje ir parodė, kad lietuviškoji visuomenė jau seniai pasigedo tokio naujųjų metų sutikimo. Apylinkės valdyba vertindama visuomenės tokį šiltą rengėjų pastangų priėmimą — jau yra padarę žygių, kad 1962 m. sutikimo baliui būtų gauta dar puošnesnė ir didesnė salė, kurioje patogiai prie stalų būtų galima susodinti net 500 žmonių.

Šv. Kazimiero parapijos salėje naujuosius metus sutiko tos parapijos choras su savo artimaisiais — viso apie 100 žmonių. Šis choras toje salėje tokius balius rengia jau eilę metų ir tai jau yra virte tradicija.

L. Briedžio nuotrauka

Sūnus ima tėvo plunksną... J. Gliuda, Jr. (rašytojo Jurgio Gliudos sūnus) redaguoja Los Angeles lietuvių skautų leidžiamą laikraštį (rotatorium spausdinamą) Žvalgą, kuris išimtinai skiriamas skautybės reikams.

PROF. V. K. JONYNO kūrybos Los Angeles Dailių Menų Klube parodė Irena Krivickaitė — Raulinaitienė. Iš kairės: Alė Rūta, Bernardas Brazdžionis, Dalė Karaliūtė, Irena Krivickaitė — Raulinaitienė su V. K. Jonyno paveikslais. P. Kančausko nuotrauka

Tautininkų rengime naujųjų metų sutikime taip pat buvę apie šimtas svečių.

Be šių trijų, buvo visa eilė mažų, privačių "balių", vienas jų net San Bernardino kalnuose; tų pavienių, privačių balių svečius sudėjus, susidarytų dar kita šimtinė geromis nuotakomis sutikusi naujuosius 1961 metus.

Išpūdžiai iš BALF seimo

Bendruomenės naujųjų metų sutikimo baliuje dalyvavo ir dr. ir Alena Deveniai, dabar gyveną Santa Monikoje, Calif. Jie tik naujųjų metų išvakarėse grįžo iš Rytų (Connecticut), kur anksčiau ilgus metus gyveno. Deveniai iš Kalifornijos į Rytus buvo išvykę jau daugiau kaip prieš mėnesį laiko.

A. Devenienė, kaip žinoma, lapkričio mėnesio gale dalyvavo BALFo seime Chicagoje. Nors ir pats tame seime esu dalyvavę, bet žinodamas Devenienę esant ilgamete BALFo veikėja atsakingose pareigose, paklausiau kokie jos seiminiai išpūdžiai? Ji atsakė, kad esanti patenkinta ir BALFo ir seimo darbais ir užsimojimais, nes visa buvo ir yra daroma kiek tai galima esamose sąlygose. Tačiau kartu pareiškė ir susirūpinimo štai kokia aplinkybe: ankstyvesniuose BALFo seimuose esą būdavo "kovojama"; kad kaip nors patekus į BALFo valdomuosius organus, o šiame seime jau buvo galima aiškiai pastebėti vengimą būti renkamais į tokius organus... Esą, jau ir čia pradeda reikštis tokie patys sunkumai, kaip ir kad vietinėse draugijose, kur metinių susirinkimų metu sunkiausias klausimas — tai naujos valdybos rinkimai, kuriems sunku priprašyti kandidatų.

Gubernatoriaus Meyner padėka

New Jersey gubernatorius Robert B. Meyner su žmona, prezidento rinkiminės kampanijos metu lankėsi Los Angeles ir spalio 15 d. (1960 m.) dalyvavo lietuvių demokratų susirinkime. Ta proga Vienybės bendradarbis L. Briedis padarė visą eilę nuotraukų, kurių vieną komplektą pasluntė ir pačiam gubernatoriui. Nepersenausiai L. Briedis gavo asmenišką gubernatoriaus laišką, kuriame be padėkos už nuotraukas, tarpe kita ko, gubernatorius rašo: "...nuotraukos man ir mano žmonai primins vieną maloniausių mūsų vizitų..."

Los Angeles lietuvių Dramos Mėgėjų Sambūrio, pirmininkaujamo Vl. Gilio ir savo eilėse jungiančio daug gražaus lietuviško jaunimo, valdyba šiuo metu peržiūri visą eilę stambesnių veikalų, kurių vieną, pavasarį, nori parengti lietuviškai scenai.

Rochesterio Lietuvių Radijo Klubo valdyba. Iš kairės sėdi: P. Puidokas, dabartinis pirmininkas, Pr. Saladžius, buvęs pirmininkas, A. Cieminis, Stovi; B. Krokys, Vyt. Žmuidzinas, R. Kiršteinas. Neseniai šis klubas minėjo savo radijo programos dešimtmetį. Vienas pirmųjų šios programos vedėjų buvo žurnalistas Henrikas Žemelis. Lietuvių radijo valandėlę Rochesterėje, kaip ji vadinama dešimtmečiui paminėti leidinyje, remiama vietos parapijos draugijų. Ir pavienių asmenų aukomis, taip pat vietos verslininkų skelbimais. Be to, Lietuvių Radijo Klubas, be narių mokesčių, dar turi ir garbės rėmėjus, kurie šią programą remia didesnėmis sumomis. Rochesterio lietuvių kultūriniam gyvenimui ši radijo valandėlė vadina didelį vaidmenį.

1941 1961

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" RADIO VALANDA

GYVUOJA
JAV 20 METŲ
ŠEŠTADIENIAIS
NUO 5:00 IKI 6:00 P.
VAL. VAK. 12:00
ISZEL. ZORNO STOTIES
WEND
1330 KIL 979-9-FM

DIREKTORIUS
JOKUBAS J. STUKAS
1264 WHITE ST. HILLSIDE, N.J.
TEL. WAVERLY 6-3325

1860 ŠVENČIAME ŠIMTAMETINĮ JUBILĖJŲ 1960

PASKUTINIŲ NUTARIMU IŠMOKAMI DIVIDENDAI **3 3/4%** I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2% reguliaraus plus 1/2% specialaus).

3 1/2% per metus *Reguliarus metu ketvirčio dividendas*

Nuo DEPOZITO DIENOS
Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užkelkite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK
A MUTUAL BANK

"...kur jūsu pinigai tampa tik JUMSI!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Nuo pirm. iki penktadienio 9 v. r. - 3 v. p. Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v. PResident 3-7000

Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Avenue. Nuo antr. iki penkt. 9 v. r. - 3 v. p. Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v. STagg 2-6676

Member Federal Deposit Insurance Corporation.

Vienybė, 1961 m. sausio 6 d.

Vasario 16 gimnazijos rėmimo reikalu

P. Lelis

Nesenai kankuriose Lietuvos kolonijose buvo parodytas filmas apie Vasario 16 gimnaziją ir jos vidaus gyvenimą. Matėme didingus gimnazijos rūmus su gražiu parku ir dar gražesniu Lietuvišku atžalynu, kuris tuose rūmuose auga ir mokosi. Ši Lietuvos gimnazija tarnauja ne vien kaip mokslo įstaiga, bet ji yra taip pat Lietuvos bėms avanpostas laisvame pasaulyje. Sakytum, tai yra eksteritorialinė Lietuvos ambasada, kurioje vyksta lietuviškų veiksmų ir asmenų susitikimai, pasitarimai, suvažiavimai ir tt. Juk mes kitokios, didesnės savos pastogės Europoje ir neturime. Įvairūs žymesni asmenys ir veikėjai iš šio kontinento, nuvykę Europon, būtinai aplanko Vasario 16 gimnaziją, pamato jos reikalus ir jos vargus, bet kartu ir pasižiaugia Lietuvos dvasioje auklėjamu ir mokomu jaunimu.

Ziūrėdami filmą, mes irgi džiaugiamės gražiais rūmais ir jaunimu, bet ne visi suprantame, kad tas gimnazijos išlaikymas yra visų lietuvių garbės ir pareigos reikalas. Daugelis manome, kad pasaulyje yra kokie "kiti žmonės", kurie viskuom rūpinasi, "jie" turi sudarę kokius ten gimnazijos rėmėjų būrelius, tai tegu jie sau ir rūpinasi — manėstas neliečia. Taip galvodamas dažnas lieka abejingas betkokiam lietuviškam reikalui taikydami prie indiferentiškos formulės "apsis ir be manęs." Tai labai klaidinga nuomonė ir kiekvienas turėtų suprasti, kad jokių "kitų žmonių" nėra. Esame tik mes patys — aš, tu, jis — ir be mūsų niekas negali apseiti.

Tiesa, yra žmonių, kurie tikrai labai nuoširdžiai Vasario 16 gimnaziją remia, kiekvienais metais paskirdami stambesnę sumą arba atlieka didelio pasišventimo darbą organizuojant rėmėjų būrelius ir renkant aukas gimnazijai. Čia galima paminėti kun. Sūgintą Chicagoje, kuris vadovauja daugiau kaip 50 būrelių ir yra surinkęs gimnazijai 70 tūkstančių dolerių. Tačiau, nežiūrint atskirų gimnazijos mecenatų ir visuomenės organizacijų, nereguliarių aukų ir rinkimų, pagrindinis gimnazijos išlaikymo šaltinis buvo ir liko rėmėjų būreliai. Vasario 16 gimnazijos likimas priklauso nuo tų būrelių sėkmingo veikimo. Pradžioje būrelių buvo daugiau kaip 200 ir jie duodavo gimnazijai apie 4,000 dol. kas mėn, bet dabar tik pusė tų būrelių beliko. Spaudoje retai tenka užtikti žinių apie būrelių veikimą ir jų įnašus gimnazijai.

Lietuvių patarlė sako "tyla gera byla," bet kai reikalas liečia lėšų telkimą, tai ši patarlė netinka. Kuo daugiau spaudoje apie kalbamą reikalą žinių ir propagandos, tuo pasekmės didesnės.

Dabartiniu metu gimnazijai remti komitetas Chicagoje paskelebe vieno dolerio vaju iki Vasario 16 d. Tai labai graži

iniciatyva, vajaus metu turės progos prie gimnazijos užlaikymo prisidėti visi lietuvių. Nors vaju duos gimnazijai ir ne menką sumą, bet vis tik tai bus vienkartinis įnašas, gi gimnazijai reikalinga pastovių lėšų, kurias gali užtikrinti tik tvarkingai veikiantieji būreliai. Dėlto būrelių vadovams reikia įsiskoti kuo daugiau pastovių rėmėjų, mokačių kas mėn. po 1 dol.

Mes gražiai mokame švęsti įvairias varduves ir sukaktuves — sidabrinės bei auksinės, kur išleidžiama tūkstančiai dolerių valgiams, gėrimams, dovanoms, bet retai pasitaiko kad rengėjai įskaičiuotų nors dešimtadalį išlaidų naudingiems tikslams, pav. Vasario 16 gimnazijai paremti. Būtų daug didesnis pagerbimas sukaktuvininko, jei jo garbei būtų sušelpta Vasario 16 gimnazija, negu išgertas už jo sveikatą vienas stiklelis daugiau.

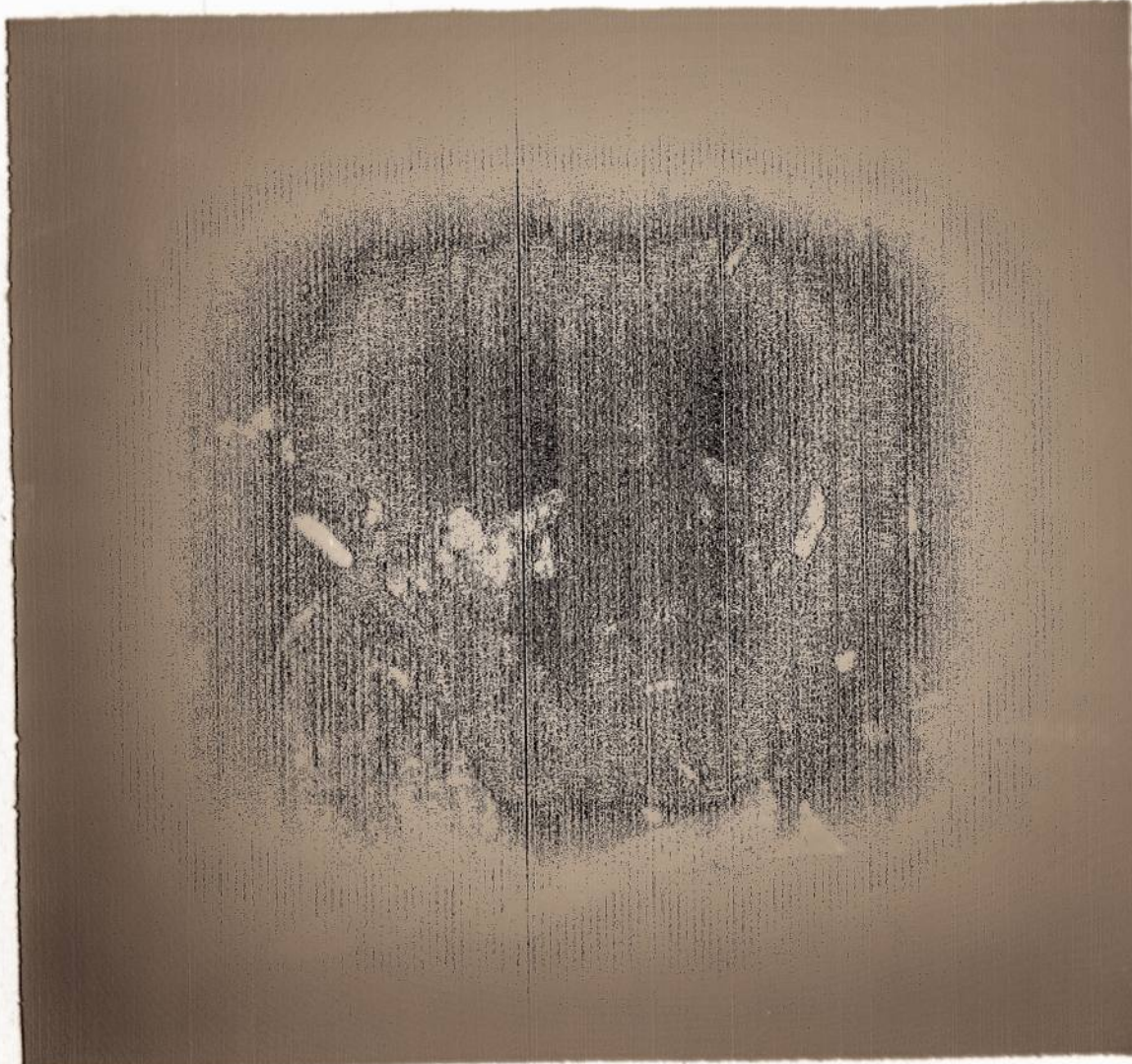
Kaikur Amerikoje yra mada pagerbiant sukaktuvininką ar kitokia proga baltaus metu per stalą paleisti lėkštę arba aukų lapą ir surinktus pinigus paskirti gimnazijai. Jei kur rengėjai to nepadaro, tai iššaukia dalyvių nepasitenkinimą (žiūr. Dirvos 139 n. laišku sk.)

Dar vienas gražus būdas paremti gimnaziją, tai švenčių (Kalėdų ir Naujų metų) progomis, vieton sveikinimų. Užtenka paaukoti tiek, kiek kainuoja sveikinimų kortelės ir pašto ženklai, ir iš sveikintųjų aukų susidarys didžiausia suma.

Visus būdus reikia panaudoti, kad Vasario 16 gimnazijos rėmimas būtų pagyvintas ir gimnazija galėtų ūkiškai atsiesti.

Bažnyčioje, naujoje Vasario 16 gimnazijos vietoje, Rennhof, Vokietijoje.

Vasario 16 gimnazijos mokinių bendrabutis — berniuko kambarys laisvalaikio metu. Stovi: mokytojai A. Bimbiris ir A. Staskas.

Lietuviškoje Chicagoje

LB Kultūros Fondui penkeri metai

Nors KF steigiamasis susirinkimas buvo 1955 m. vasarą, bet jis galūtinai susiorganizavo ir ėmė veikti tik apie N. Metus, tad dabar jam kaip tik sukako penkeri metai amžiaus.

Per pirmuosius 5 savo veikimo metus KF davė gražių vaisių. Išmokėjo 3 literatūros premijas (dvi po 1,000 ir vieną 500 dol.) apie 800 dol. išmokėjo remdamas kitų leidžiamą jaunimui spaudą, 700 dol. pašalpos Pasaulio Lietuvių Archyvui, parėmė sportininkus. Nuo 1958 m. KF pats leidžia bendrinės kalbos laikraštį Gimtoji Kalba, kurį laiką apmokėdavo Knygų Lentynos spausdinimą. 1959 m. išleido liuanistinėms mokykloms vadovėlį "Lietuvos Laukus", 1960 m. prof. Vaclovo Biržiškos "Aleksandryno" I tomo ir prof. Vlodo Jakubėno gaidių vieną sąsiuvinį (antras dabar ruošiamas spaudai).

Išleido prof. Biržiškos "Aleksandryno" I tom., kuris kaštavo apie 6,000 dol., KF kasa liko tuščia, o be ruošiamo spaudai "Aleksandryno" II tomo (iš viso jų bus 3), liuanistinųjų mokyklų vyresniesiems skyriams vadovėlis jau spaustuvėje. Išleistas vadovėlis "Lietuvos Lauka", nedavė lauktų vaisių. Mažas juo yra susidomėjimas JAV, o Kanadoje ir kitur niekas neperka, nors šis vadovėlis patikrintas JAV bendruomenės centrinės švietimo tarybos ir rekomenduotas liuanistinėms mokykloms.

Kas iki šiol įgalino KF veikimą — davė materialinę paramą?

Pirmoje vietoje JAV L. Bendruomenės CV, davusi iki šiol 3,600 dol. paskui seka Ohio lietuviai gydytojai su 2,000 dol. (pirmas jų tūkstantis panaudotas literatūros premijai, o antras "Aleksandrynu"), Chicago gydytojų draugijos žmonių pagalbinis vienetas su 800 dol. (panaudoti vadovėliui "Lietuvos Lauka"), Stasys Tamulaitis 200 dol. Dainų Šventės Komitetas 152 dol., LB E. Chicagos apylinkė 120 dol., LB Milwokės apyl. 105 dol., po 100 dol. A. Maceika, LB Clevelando apyl., Lietuvos dantų gydytojų s-ga, J. ir V. Stanaičiai, prelatai Albatvičius ir Krupavičius, Inžinierių ir Architektų s-ga, 76 dol. LB Cicero apyl., 72 dol. LB Waukegan apyl., po 50 dol. Vaičiūnienė, dr. Šidrys, LB Clevelando I ir Kenoshos apylinkės. Visa eilė organizacijų ir asmenų yra aukavusių mažesneis

sumomis, o vienas buvęs aukštas Lietuvos kariuomenės karininkas 3 kartus aukavo stambesneis sumomis, prašydamas jo pavardės neskelbti.

Sofijos Jonynienės vadovėlis liuanistinėms mokykloms "Lietuvos Lauka" yra 224 pusl., kietais viršeliais ir gražiai iliustruotas, jo kaina 3 dol. Prof. Vaclovo Biržiškos "Aleksandryno" I tomas, yra taip pat įrištas į gražius kietus viršelius, 448 pusl. Įvade autoriaus portretas, prakalbos anglų ir lietuvių kalbose, leidėjo žodis ir brolio prof. Mykolo Biržiškos paaiškinimai. Toliau tekste telpa 100 mūsų rašytojų, rašiusių prieš 1865 metus, biografinės bibliografijos ir biobibliografijos. Jo kaina 7 dol. ir 50 c. Prof. Vlodo Jakubėno gaidių numatyta išleisti 3 sąsiuviniai, iš kurių pirmas, harmonizuotos liaudies dainos, jau senokai pasirodė, o antras sąsiuvinys spaustuvėje. Vieno sąsiuvinio kaina 3 dol. Gimtoji Kalba, bendrinės lietuvių kalbos laikraštis, leidžiamas 4 kartus į metus, metams 1 dol. KF adresas: 1347 So. 48th. Court, Chicago 50, Illinois, USA.

Praeitų metų pabaigoje Lietuvos Tautinėse Kabinėse Chicagoje, pirmininkaujant prof. Pranui Cepėnui, buvo atidarytas prof. Vaclovo Biržiškos antkapis.

STEPAS PAULAUSKAS

Būsimasis prezidentas J. Kennedy nutraukė savo atostogas Floridoje ir skubiai grįžo į Washingtoną — ryšium su vykstančia Krize Kuboje ir Lsoso valstybėje.

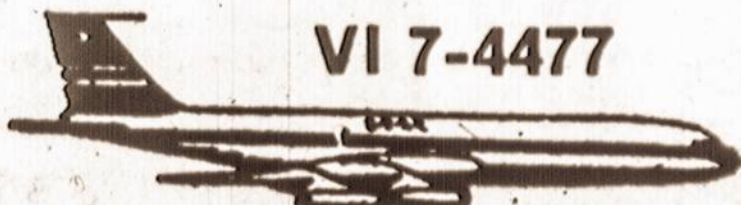
VIENYBĖ

the oldest Lithuanian Newspaper, established by Juozas Paukstys in 1886, is published weekly by Juozas Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, New York. Telephone: APplegate 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, New York. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

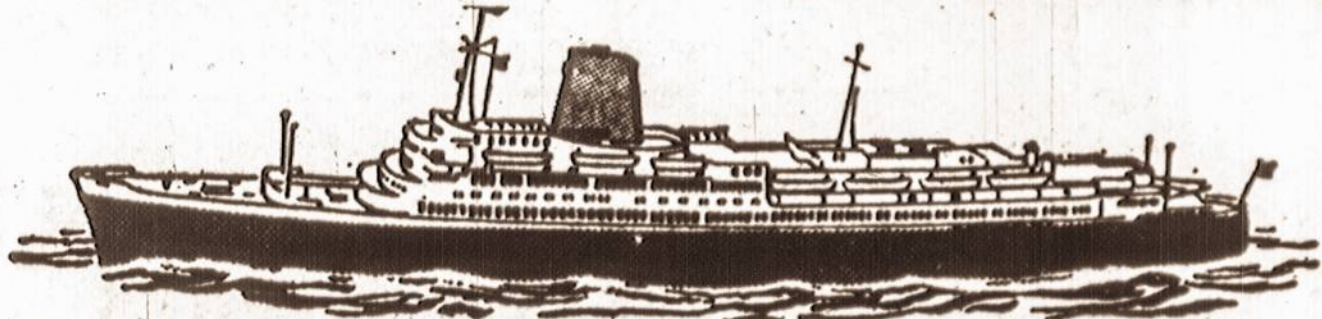
Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue
Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas
VI 7-4477

BILIJETAJ PARDUODAMI
visomis susisiekimo priemonėmis
į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR IŠNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS,
federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymo, pirkimui piniginių perlaidų
(Money Orders) ir įvairiausių kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477
Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. y. Sekm. nuo 1 v. p. iki 5 v. v.

VIENYBĖ

1886 JUBILIEJINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7257

Dabar

(Atkelta iš 1 psl.)

Ir, lyg tyčia, visa tai užvirė prieš pat Amerikos vyriausybės pasikeitimą...

Maži veltinio pobūdžio nesupratimai, kaip jau istorija moko, veda prie vieno iš dviejų — naujų tautos derybų, arba naujo karo.

Faktas, kad Sovietų ambasadorius Washingtone, nelaukdamas naujo prezidento inauguracijos, dar prieš Naujus Metus pradėjo landžioti pas būsimojus Kennedy administracijos pareigūnus, mėgindamas su jais kalbėtis apie nusiginklavimo ir net viršūnių konferencijų atgalvėnimą, rodo Chruščiovo siekimus.

Bet ko siekia komunistinė Kinija, su ar be Sovietų Sąjungos žinios, pradėjusi naują avantiūrą — šį kartą Laoso valstybėje?

Nereikia didelės politinės išminties suprasti, kad karinė intervencija Laoso valstybėje ir tuo pačiu kartu mėginimas įsipišti nusiginklavimo deryboms, yra nesuderinama, kaip ugnis ir vanduo.

Pradedant šiuo numeriu, kas savaitę bus dedamos trumpos ištraukos iš pirmųjų Vienybės Lietuviškų numerių. Taip pat Deimantinio Fondo rėmėjų pavardės.

Prieš 75 metus, kaip iš čia pat dedamos Vienybės Lietuviškų pirmojo numerio citatos matome, neatsirado "nie vieno tokio žmogaus, kuris iš tykro noro but uždejas ant savo sprando tejp sunku junga del garbes lietuvniku", kaip tada ryžosi šio laikraščio steigėjas Juozas Paukštys.

Bet tai buvo prieš 75 metus. O kaip šiandien? Ar tas "jungas del garbes lietuvniku", kurį daugelis mūsų "iš tykro noro" esame užsidėję "ant savo sprando", yra lengvesnis?

Deja, Per tą laiką Lietuva atgavo ir vėl prarado savo valstybės nepriklausomybę. Per tas tris ketvirtis šimtmečio užaugo ir išsimokslino kelios lietuvių kartos. Nežiūrint didelės pažangos tėvynėje, mūsų spauda čia, išetvijoje, tebėra elgeta su kepure rankoje...

Bet vis tiek mūsų galvos pagarbiai linksta į tą pusę, kur dirbo ir aukojosi pirmieji mūsų spaudos idealistai, neišsigandę, anot Maironio, "vargo kieta".

Be jų, šiandien mes būtume dar didesni elgetos, — elgetos dvasioje.

VIENYBĖ, 1886, II, 10

Uzgime tas jauną rasktelis wardu Wienibe tarpe lietuvniku, tejp karp užtekejo tykra zwai-gzde, kuri sawo szwiesa kitas perauksztis, ir wysa czesa wajkszczius keliu tejsybes ne-

szlodama ing namus Wienibe ir sutikima.

Su druta szyrdze, ir ne perlauzta wale storawosimes but inpedzejs giaro artojaus, kurys suidamas zagre in rankas, nesidajro, o storo-wojasi waga ligiai ir tiesiog nuwest.

DEIMANTINIO FONDO RĖMĖJAI

Dr. P. Vileišis	\$25.00
J. Diržis	\$10.00
Dr. V. Kanauka	\$10.00
K. Miklas	\$10.00
J. Daugraudis	\$10.00
M. Diržienė	\$10.00
K. Puodžius	\$10.00
B. Vedeikis	\$10.00
A. Ambrose	\$10.00
F. Bočiūnas	\$10.00
J. Ginkus	\$10.00
O. Čepinskienė	\$10.00
A. Rekus	\$10.00
V. Kurklietis	\$5.00
L. Virbickas	\$5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojam e.

Š praeities Tavo sūnūs...

Musu noru irą iszduoti gazieta tokia, kury tury but del kožno brolio lietuvniko suprantama, taj irą, tokiu rasztu, jog be sukimo galwos su-prastu kožnas ka skajto. Daugelis me-tu perejo, o nebuwo nie wieno tokio žmo-gaus, kuris isz tykro noro but uždejas tejp sunku junga ant sawo sprando del garbes lietuvniku karp mias.

Vienybė, 1886 m.

Apie praeitų metu įvykius

(Atkelta iš 1 psl.)

ka kartą per savaitę, taip pat nebuvo be įvykių, mažiau ar daugiau jaudinusių jų pačių širdis.

Kelionės į Lietuvą

Neapsiriksimė pasakę, kad vienas iš daugiausiai kalbų sukėlusių įvykių praeitais metais buvo visos eilės lietuvių atvykimas iš Sovietų Sąjungos ir Amerikos lietuvių lankymasis tenai. Ypač mūsiškių pastangos pasimatyti su savaisiais Lietuvoje. Kai kurių, kaip, pavyzdžiui, Varno, Paprockienės ir Stuko, kelionės į Lietuvą buvo sukėlusios net pikty kalbų. Kai kam atrodė, kad tokios kelionės į okupuotą Lietuvą veda prie komunistų siekiamo tikalo — jos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą pripažinimo...

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Vienas iš praeitų metu įvykių: broliai Sirusai su iš Lietuvos atskridusia seseria Danute New Yorko aerodrome. Danutė Sirusaitė pirmą kartą pamatė savo tėvus ir du, jau Amerikoje užaugusius, brolius studentus.

Ką gi šie veiksniai, savo paskirtimi, yra nuveikę praeitais metais? Tarptautinė padėtis, deja, yra tokia, kad ne tik praeitais bet ir šiais metais stebuklų negalima laukti.

Kai dėl veiksmų veiklos nesklaidumo, tai tiek tegalima pasakyti: Lietuvos nepriklausomybės laisvinimo darbas dabartinėje sąlygose yra sunkus visiems kartu dirbant, o pasidalinus, atskiromis grupėmis veikiant, jis yra dar sunkesnis.

"Mirusi praeitis"?

Šia proga, kalbant apie Amerikos lietuvių ryšius su Lietuvos lietuviais, praeitais metais buvo pastebėtas tam tikras lūžis. Pavyzdžiui, yra pastebėta, kad kai kurie pokario metais nuo bolševikų pabėgusieji mūsų tautiečiai yra linkę palaikyti santykius net su "proresyviais" iš Laisvės ir Vilnies lagerių. Užtenka tik priminti Kreivėno incidentą Chicagoje... Be to, praeitų metų gruodžio 23 d. Laisvėje buvo paskelbtas "laiškas nuo naujo ateivio, kurio nesutiko spausdinti dipukų spauda." Tame laiške sakoma:

"Esu naujas ateivis — mačiau įvykius Lietuvoj nuo pat Pirmojo Karo ir tebūnie man leista pareikšti savo asmenišką nuomonę."

Ta "naujo ateivio" nuomonė, radusi vietos komunistų Laisvėje, sukasi aplink A. Šalčiaus praeitų metu DARBE išspausdintą straipsnį, dėl kurio, kaip žinoma, net prof. St. Kalrys užprotestavo. "Naujas ateivis", pasivadinęs Atsiskyrėliu, Laisvėje puola dr. D. Jasaitį už tai, kad šis Naujtenose puolė A. Šalčių... Anot Atsiskyrėlio, "A. Šalčius kalba apie šio meto Lietuvos nepriklausomybę ir jos galimybes, gi gyd. Jasaitis klaidi lyg agonijoje apie mirusią praeitį, 1918 metus."

Vadinasi, Atsiskyrėlio įsitikinimu, 1918 m. vasario 16 d. paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės aktas jau priklauso prie "mirusios praeities"... Anot jo, "kiti vėjai papūtė naujųjų išėvių bendruomenėje."

Esama ir tokių...

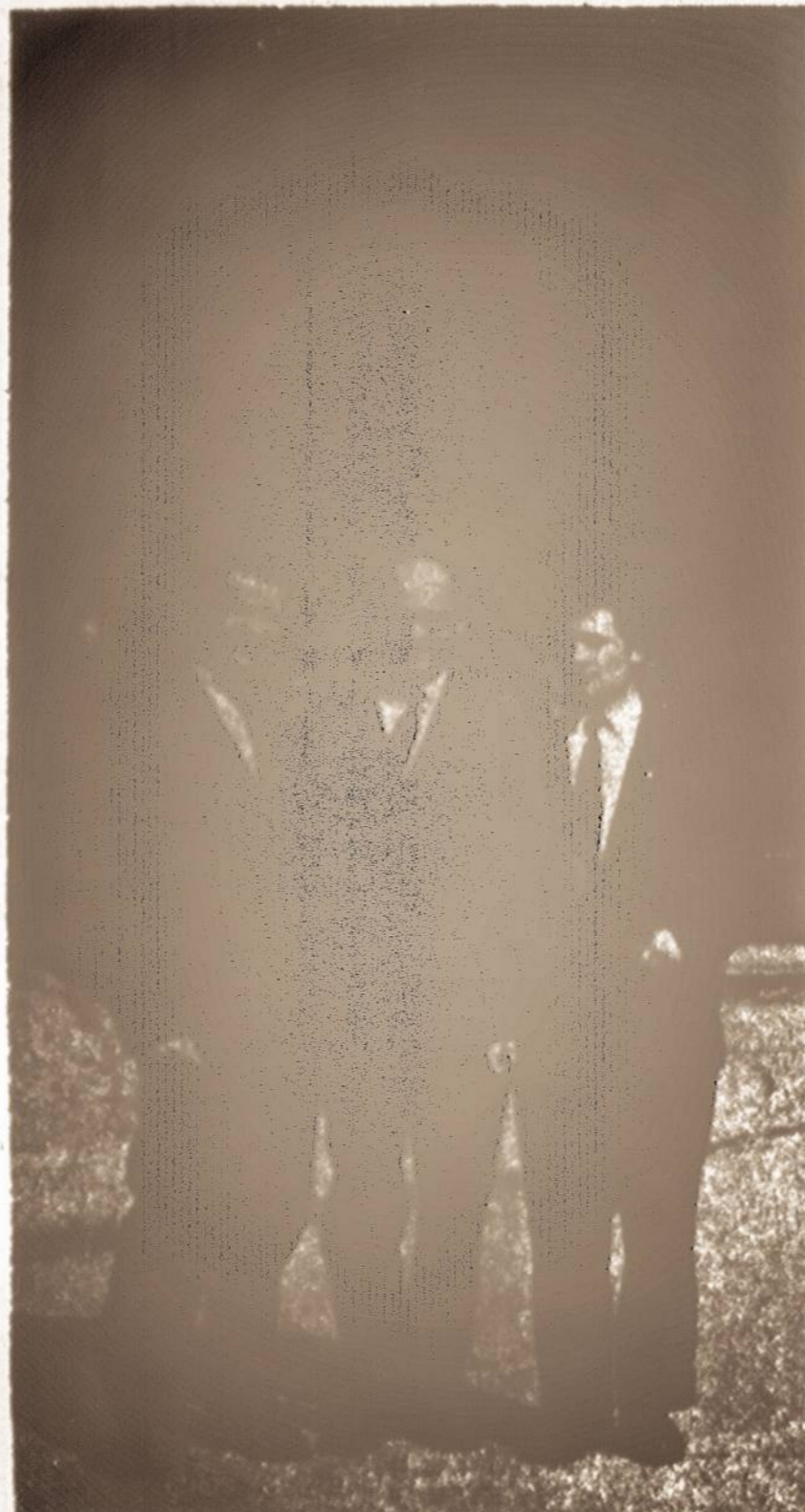
Taigi, kalbant apie praeitus įvykius lietuvių tarpe, šis "naujo ateivio" rašinys Laisvėje yra gana būdingas. Juo labiau, kad jis, cituodamas vokiečių pastorių Niemoelleri, mato reikalo pakartoti šitokius jo žodžius: "Jeigu man reikėtų rinktis Maskvą ar Romą, aš visgi rinkčiausi Maskvą." Be to, "naujas ateivis" taip samprotauja:

"Lietuva, mano supratimu, prarado nepriklausomybę jau 1926 m. gruodžio 17, kai Vatikano dvasios ir idėjų sukurstyta lietuviška karininkija nuvertė teisėtą Lietuvos valdžią..."

Išeitų, kad 1940 m. įvykiai — bolševikų okupacija, buvo logiška 1926 m. gruodžio 17 perversmo išdava, nors "naujas ateivis", savo straipsnyje, to dar netvirtina.

Kaip ten bebūtų, bet šio Atsiskyrėlio (gal nuo katalikų) straipsnis Laisvėje yra vienas iš būdingesnių praeitų metu įvykių mūsų gyvenime. Jis rodo, kad tarp naujųjų ateivių, dar taip neseniai piktavusių Laisvę, esama ir tokių...

(Pabaiga 5 psl.)

J. J. STUKAS su pusbroliais Vilniuje.

Kaip ten bebūtų, Amerikos lietuvių ryšiai su tėvyne per praeitus metus žymiai sustiprėjo, nekalbant jau apie ankstyvesnį santykių palaikymą laiškais, siuntiniais ir kitokiais asmeniškais pobūdžio pasikeitimais.

Laisvinimo veiksniai

Kalbant apie Lietuvą, neišvengiamai mintys sustoja ties vadinamais jos laisvinimo veiksniais — Amerikos Lietuvių Taryba, Vyriausiu Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu ir prieš keletą metų vienos grupės sukurta Lietuvos Nepriklausomybės Tarka.

Kai V. Sidzikauskas lankėsi Pirmame Pietų Amerikos Lietuvių Kongrese...

Vienybė, 1961 m. sausio 6 d.

Užduoties m. 1961, sausio 6

ISTORIJS GIRNOS LĒTAI MALA

LIETUVOS DELEGACIJOS PAVERGŲJŲ SEIME
PIRMININKO ŽODIS PAVERGTAJAI LIETUVAI

Broliai Lietuviai Tėvynėje!

Lietuvos Delegacija Pavergtųjų Europos Tautų Seime Naujųjų Metų proga taria jums sveikinimo, broliškumo ir giedresnių bei viltingesnių metų linkėjimo žodį.

Istorijos garnos lėtai mala. Antrojo pasaulinio karo sukrėstas ir sujauktas pasaulis dar ir šandien nėra užgydęs savo žaizdų. To karo politiniai padariniai Centro ir Rytų Europoje dar nėra likviduoti. Maskvos sutryptoji Lietuvos nepriklausomybė ir laisvė dar nėra atstatyta.

Sovietų Sąjunga praeitais metais buvo labai išplėtusi pastangas savo užgrobinams įtvirtinti ir savo įtakai Afrikos ir Amerikos žemynuose sustiprinti. Galima sakyti, praėjusieji metai buvo sovietinio veržlumo metai.

Tačiau laisvojo pasaulio lietuvių ta sovietinė ofenzyva nenugąsdino ir nepakrikdė. Atvirkščiai, tik tvirtiau suglaudė jų kovos jėgas dėl Lietuvos laisvės. Laisvųjų lietuvių pastangų ir rūpesčio dėka turėjome pereinamais metais ir gražių prošvaisčių. Visame laisvajame pasaulyje, kur tik lietuvių gyvenama, ir net ten, kur jų nėra, kaip kad Artimuose ar Tolimuose Rytuose, ar Indijoje, buvo prisimintas Lietuvos pavergimas. Vyko protesto manifestacijos. Buvo reikšiamas pritarimas lietuvių tautos išsivadavimo pastangoms. O Jungtinėms Tautoms svarstant kolonizmo likvidavimą, trisdešimt septynių valstybių atstovai iškėlė taip pat Centro ir Rytų Europos valstybių, tarp jų ir Lietuvos, padėtį, reikalaudami likviduoti ir sovietinį kolonizimą. Jungtinių Tautų priimtoji rezoliucija reikalauja nepriklausomybės ir laisvės visoms tautoms.

Ką atneš Nauji Metai?

Yra ženklų, kad 1961 metai laisvojo ir sovietinio pasaulių santykiuose bus griežtesnių posūkių ir sprendimų metai. Iš jūsų ir iš mūsų jie pareikalaus dar didesnio susikaupimo, ištvermės, apdirimo bei ryžto.

Lygiai kaip mūsų tautinio atgimimo metais "Karpatų kalnais" ėjęs tautų pavasaris paskatino lietuvių tautos prisikėlimą, taip ir dabar spalvotųjų tautų gailingai išgyvenama nepriklausomybės ir laisvės idėja nesustos ties geležine uždanga.

Būkite tikri, kad, veikdami drauge su kitomis sovietų pavergtomis Centro ir Rytų Europos valstybėmis Pavergtųjų Europos Tautų Organizacijoje, laisvojo pasaulio valstybių remiami, mes, laisvieji lietuviai, savo pareigą atlikime.

Žlugo fašistinė ir hitlerinė tironija. Žlugs ir sovietinė. Grius sovietinis tautų kalėjimas ir Lietuva vėl bus nepriklausoma ir laisva.

Vaclovas Sidzikauskas
Lietuvos Delegacijos Pavergtųjų Europos Tautų Seime
ir paties Pavergtųjų Seimo Pirmininkas

Apie praeitų metų įvykius

Šilutės knygynas laikomas vienu iš pavyzdgingiausių Lietuvoje. Nuotraukoje: pardavėja Genė Kazakevičienė parenka literatūrą vieno kolūkio pirmininkui S. Gečiui.

(Atkelta iš 4 psl.)

Pačioje sovietų Lietuvoje, kaip atvykusieji iš ten pasakoja, tiek politinis, tiek ekonominis gyvenimas esąs žymiai pagerėjęs. Gyvenimo pagerėjimas aiškinaamas ta prasme, kad žmonės nebijo teroro, kad jie geriau pavalgę ir apsirengę. Bet tas faktas, kad ne komunistinio nusistatymo turistams neleidžiama aplankyti savo tėviškės, daro gana slėgiantį įspūdį.

Vadinasi, okupanto letena, kuri slėgia visą kraštą, tau leidžia pasivaikščioti tik jo jos tarpupirštėse... Paviešėjęs keletą dienų Vilniuje, tu turi grįžti atgal į Maskvą, o iš ten namo. Net Kauno neleidžiama aplankyti.

Vienas iš didesnių ir įspūdingesnių praeitų metų įvykių Lietuvoje, buvo HES atidarymas Kaune. Žodžiu, užtvėnkus Nemuną ties Kaunu, į rytus nuo buvusios laikinosios sostinės pasidarė jūra.

Dabar komunistų spauda skelbia, kad Lietuva, be Sovietų Sąjungos pagalbos, nebūtų pajėgusi įgyvendinti tokio milžiniško sumanymo — užtvėnkti Nemuną ir jo srovę pakinkyti elektros energijos gamybai.

Vienas dalykas, kuris laisvajame pasaulyje gyvenantį lietuvių patriotą džiugina, tai gyva tautiškumo dvasia Lietuvoje. Okupacijos metais užaugęs jaunimas Lietuvoje tikrai esąs patriotiškas, pagaliau tai buvo galima matyti iš pernai metais atvykusių pas tėvus jaunuolių — Leonų vaikų, Sirusaitės ir eilės kitų. Be to, pernai metais lankeši Lietuvoje (Paprockienė ir kiti) pasakojo, kad jaunimas ten, palyginti su mūsų jaunimu, čia, Amerikoje, tikrai esąs lietuviškas.

Beje, praeitų metų pabaigoje iš Lietuvos atvykęs turistai pasakojo, kad dabar Lietuvoje knygos perkamos dešimtimis tūkstančių, o kai kurių dienraščių, pavyzdžiui, kompartijos organo Tiesos, tiražas pasiekęs net 200,000... Bet kai nori sužinoti, kiek dabar Lietuvoje yra rusų, nė vienas jų prieš pat Naujus Metus grįžusių atgal turistų negalėdavo atsakyti. Pagaliau paklausus, kodėl Karaliaučiaus kraštas nepavedamas Lietuvai, turistai, lyg užmiršę apie tuos šimtus tūkstančių lietuvių skaitytojų, pradeda skųstis kad "tarybinėi Lietuvai trūksta žmonių..."

Grazu tarybinėje Lietuvoje...

ARBA KAIP ŪKININKAUJAMA TARYBINIUOSE ŪKIUOSE

1960 metų gruodžio 2 d. V. Miniotas Lietuvos komunistų partijos organe TIESOJE rašo:

Sinkevičius diplomatiškai susirgo ir stojo „gydytis“ į Klaipėdos stovybos trostą. Dirba čia tiekimo skyriaus viršininku, baigia stetyti sėklų mūrą, savaioja apie lengvatą „Volgai“ įsigyti. Na, o Lauksargių tarybinis ūkis (jau kurį kartą) liko našlaičiu.

Zemės ūkio ministerijai iš karto galstelis suspaudė širdį ir našlaičiui iš atsarginių kadru surado tėvą. Atkeltavo direktorius nei iš arti, nei iš toli, o iš Kaišiadorių rajono. Atvažiavo Alfonsas Povilavičius, apsižvalgė, ko dar Sinkevičius sugriebti nespėjo, ir sau įsikalė:

— Mano pirmtakas, ką galėjo, Klaipėdon rūmė statybai tempė,

o aš čia sau tokį lizdelį susisuksiu, kad ir ministerija pavydės. Žodžius direktorius parėmė skubiais darbais. Kaip mat tarybinio ūkio darbininkai už valstybės lėšas įrengė Povilavičiui ištiesą namo aukštą. Paprasta vonia jam buvo per prasta. Iš Klaipėdos atvežė užsienine pompa su specialiu įrengimu vandeniui reguliuoti.

Koks pats esi — tokį sau pasirink — antrasis Alfonso Povilavičiaus vadovavimo principas. Parėmė save Kostu Kvedaravičium ir padarė jį skyriaus buhalteriu. O šis šmuka: — ir su kiaulių termos brigadininku Vytautu Motuzu išvežė du bekonus į Tauragės mėsos kombinatą. Sužavėtos Motuzo patyrimo apdorojant kiaules, tarybinio ūkio galvos po to padaro jį veterinarijos felčeriu.

Kiaulės tapo tokiu magnetu Lauksargių tarybiniam ūkyje, kad bent kiek vadovaujančio žmogaus pirštai prie jų lipne limpa. Pirmųjų Griežpelkių skyriaus buhalterė Jadvyga Rautkienė parsitempė tris paršelius į namus. Na, o ūkvedžiui Nikolajui Petuchovui, kaip šnekama plačiose tarybinio ūkio valdose, kiaulaitės net gražų „Moskvičių“ pateikė. Mat, šiame skyriuje nei iš šio, nei iš to beveik vienuolika tūkstančių kilogramų kiaulienos kažkur ėmė ir išgaravo.

Zymiais veikėjais rėmė savo sostą Povilavičius. Visose parduotuvėse ir užkandinėse iš balmės prieš vyriausiąjį zootechniką Vytautą Skausmenį lenkėsi žaliosios ir skaidriosios buteliai. Kai degtinėlis ėmė trūkti ir kiaulės pradėjo kiaulę pakisti, Skausmenis išnešė savo kudašį ir tapo Šilutėje Vainuto tarybinio ūkio vyriausiuoju zootechniku.

Ilgus metus tarybinuose ūkiuose buhalterėvės Benas Rudzkiš viena gražią dieną nusprendė šią pavojingą profesiją mesti ir stojo į Šilutės aukštinę mokyklą. Susėmęs daugiau kaip 30 tūkstančių už mokslą, buhalteris tapo žemės ūkio specialistu ir buvo paskirtas Lauksargių tarybinio ūkio vyriausiuoju agronomu.

Tarybinis ūkis, gavęs tokius sumančius ir lanksčius kadrus, taip žengė į priekį, jog praėjusiais metais turėjo milijoną tris šimtus šešiasdešimt tūkstančių rublių nuostolių. Siemet gi nei iš šio, nei iš to ėmė mažėti pienas, nykti karvutės, krito vos ne trys šimtai kiaulių.

Rūpestingai, kaip ir prieš 40 metų, dramos spektakliui ruošiasi artistė A. Vainiūnaitė.

Partijos Pagėgių rajono komitetas nusprendė pažymėti šį vadovaujančių gospadorių pasiekimą. Alfonso Povilavičiaus adresu taip buvo užrašyta:

— Už neūkiškumą ir vadovavimo neužtikrinimą tarybiniam ūkiui Lauksargių tarybinio ūkio direktorių Povilavičių Alfonsą iš einamųjų pareigų atleisti.

Zemės ūkio ministro pavaduotojas drg. J. Kriaučiūnas suglostė sutaršytas A. Povilavičiaus plunksnas, parašė štai šitokio turinio įsakymą:

— Alfonsas Povilavičius atleistas iš pareigų jam pačiam prašant.

Atsipūtė sudėgęs direktorius ir vėl įvyti, gyvena Kaišiadorių rajone. Čia jam vėl kažkoks ūkis patikėtas.

Buvusį Lauksargių tarybinio ūkio direktorių galėtume palikti didžiausioje ramybėje tarp tų ir klestėti, jei šį jo istorija nesikartotų daugelyje tarybinio

ūkiu. Prabilo pernai spauda apie gospadorius, kurie susuko sau šiltas gūžtas tarybinuose ūkiuose. Ir prasidėjo. Ūkių skyrių vedėjai dvarininkas Mikšys, grobtytojas Lipskis buvo perkelti į kitus tarybinius ūkius, buože Medišauską padarė Tenenių tarybinio ūkio vyriausiuoju zootechniku. Už darbininkų mušimą Račys buvo iš skyriaus vedėjo atleistas. Padarytas Pagėgiuose kolūkio pirmininku, kolūkiečių bėriais pavėžintas, vėl vadovauja skyriui Natkiškių tarybiniam ūkyje.

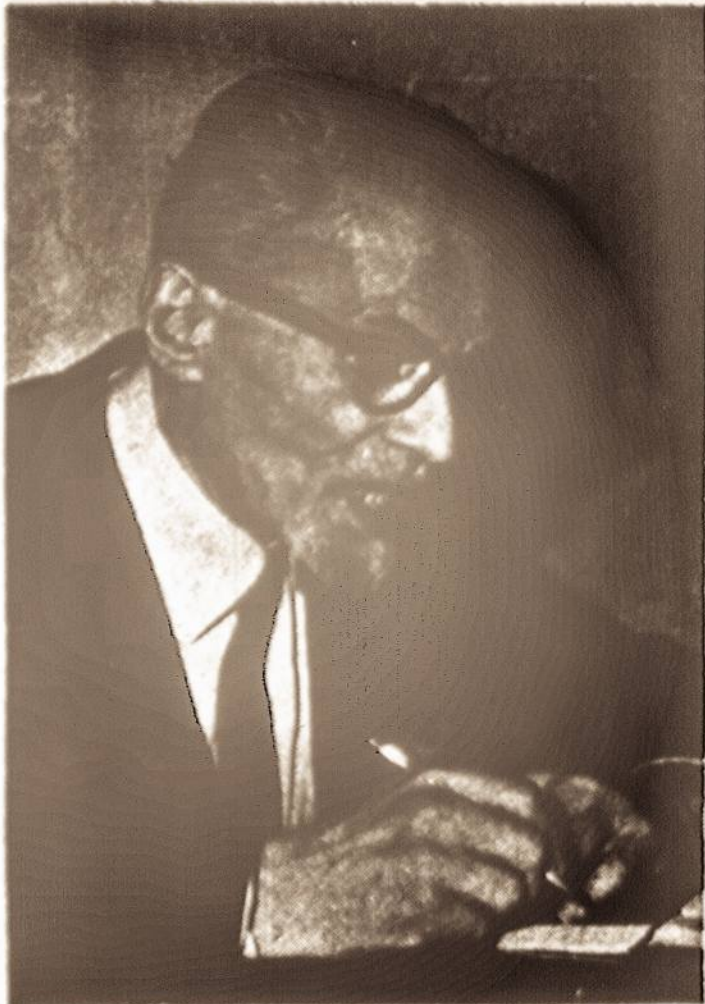
Gaspadorių tarybinuose ūkiuose daug. Gaspadoriūja jie įvairiai, bet gospadorius gospadorium palieka — visų pirma savo naudos žiūri. Dėgsta gospadorių namai kašmyniniuose miesteliuose, atsistoja „Volgos“ jų gažuose ir vis jų vadovaujama tarybinių ūkių sąskaita. Ar juos vėl ims kilnoti?

V. MINIOTAS
(„Tiesos“ koresp.)

Jaunos kolūkio melžėjos Lietuvoje.

Vienybė, 1961 m. sausio 6 d.

D. Nargelevičius

Konstitucija yra jėgų santykiavimo parlamente išdava — taip plačiai žinomas teisininkas ir nemažiau žinomas politikas Lassal apibrėžia gana kuklų valstybiniame gyvenime konstitucijos vaidmenį.

Konstitucinis krašto gyvenimas priklauso ne nuo konstitucijos teksto, bet nuo to, kiek konstitucijos dėsniams yra įsivertinę krašte. D. Britanija, neturėdama rašytos konstitucijos, yra tikrai konstitucinis kraštas. Tarybų Sąjunga su savo išgarbinta konstitucija yra neabejotinai nekonstitucinis totalinio režimo valdomas kraštas.

Dar pirmos bolševikų okupacijos metu vienoje valšėse kažkoks juokdarys pasiūlė prof. Roemerliui pasinaudoti konstitucijos paragrafu, leidžiančiu išstoti iš Tarybų Sąjungos ir tam tikslui sudaryti draugiją. Prof. Roemeris atkirto, kad išstoti galima, bet apie tai kalbėti negalima: "bent aš neapatariau" — pridūrė jis. Mat, būna ir tokių konstitucijų, apie kurių įgyvendinimą konstitucinės teisės profesoriai net nepataria kalbėti.

Paskutinis ir didžiausias Lietuvos steigiamojo seimo darbas buvo 1922 m. rugpjūčio 6 d. paskelbta Lietuvos Valstybės konstitucija.

Jos tekstą sudaro dvi dalys: labai poetinė įžanga ir 108 straipsniai.

Konstituciją pasirašė: A. Stulginskis, einąs Respublikos Prezidento pareigas steig. seimo pirmininkas, E. Galvanauskas, ministras pirmininkas, V. Jurgutis, užsienio reikalų ministras, V. Karoblis, teisingumo ministras, J. Dobkevičius, finansų, prekybos ir pramonės ministras, P. Juodakis, švietimo ministras, J. Aleksa, žemės ūkio ir valstybės turtų ministras, K. Oleka; vidaus reikalų ministras, majoras B. Sližys, krašto apsaugos ministras, B. Tomaševičius, l. e. susisiekimo ministro p., M. Solovėičikas, ministras žydų reikalams, ir D. Siemaška, l. e. ministro gūdų reikalams pareigas.

Lietuvos Tauta (kalbama įžangoje) ... norėdama nutiesti tvirtus demokratingus jos nepriklausoman gyvenimui pagrindus, sudaryti sąlygas teisingumui ir teisėtumui tarpai ir patikrinti visų piliečių lygybę, laisvę ir gerovę, o žmonių darbai ir dorai tinkamą valstybės globą, per savo įgaliotus atstovus, susirinkusius į Steigiamąjį Seimą, 1922 m. rugpjūčio 1 d. priėmė šią Lietuvos valstybės konstituciją.

Perskaitys šiuos žodžius, sužinau susirinkusiųjų norus. Gražūs norai, ką besakyti. Ir ne tik tuometinis ministerių ka-

binetas, bet ir visa tauta gali po jais pasirašyti. Visai kita išpūdi gauni, perskaitys 108 paragrafus, kur tie geri norai konkretizuoti, ir palyginęs juos su kasdieniu anų laikų gyvenimu. Palyginęs konstituciją su gyvenimu, pastebėsi, kad krašto gyvenimas ne tik nebuvo tvarkomas pagal konstitucijos dėsnius, bet priešingai — jie kasdien buvo laužomi.

Tai atsitiko štai dėlko. Kaip aš jau minėjau, nepakanka paskelbti konstituciją t. y. valstybės valdymo formą, bet reikia kartu paskelbti ir visas gyvenimo sritis tvarkančius įstatymus, kurių pagalba valdymo forma ir yra įgyvendinama. Bet to visi mūsų seimai padaryti negalėjo, o kai kuriais atvejais ir nenorėjo.

Steigiamasis seimas, konstatuodamas 106 str., kad galioje palieka visi Rusijos imperijos įstatymai, veikę Lietuvoje ir neprieštarauja šiai konstitucijai, tuo ir baigė konstitucijos įgyvendinimo darbą, o pati konstitucija pakibo ore, niekuomet negalėdama pasiekti žemės.

Tai jau buvo jaučiama, perskaitys 2 str. apie valstybės valdžią, kurią vykdo seimas, vyriausybė ir teismas. Tai teorinis valstybinės teisės nuostatas, kuris mūsų praktikoje, kiek tai liečia teismą, virto skaudžia ironija.

ADVOKATO D. NARGELEVIČIAUS ATSIMINIMAI

KAI VALSTYBĖS KONSTITUCIJA PAKIMBA ORE...

TEISMŲ TRAGEDIJA

Jei dviejų valstybės valdžios dalyvių — seimo ir vyriausybės — prerogatyvos užima beveik pusę visos konstitucijos teksto, apie teismą mes rasime iš viso tik 6 paragrafus, kurių reikšmingesni yra 66 ir 68.

66 paragrafe pasakyta, kad teismų organizaciją, kompetenciją ir jurisdikciją nustato įstatymas, o 68, kad teismas sprendžia administracijos įstatymų teisėtumą.

Per visą parlamentarinį laikotarpį abu tie nuostatai liko popieriuje.

Nebuvo išleistas įstatymas apie teismų organizaciją, kompetenciją ir jurisdikciją, nebuvo įsteigtas administracinis teismas, kuris sprestų administracinių įsakymų teisėtumą.

Tai buvo padaryta sąmoningai, kad valstybės valdžia praktiškai priklausytų tik seimui ir jo pastatytai vyriausybei, o teismą sudarytų teisingumo ministerijos valdininkai, visais atvejais priklausą nuo teisingumo ministerio malonės ir jam paklusnumo.

Senovės graikai vaizdavo teisingumo deivę Temidą užrištomis akimis, su svarstyklėmis vienoje rankoje ir kardu kitoje. Jos statulos ir šlandien, kaip teisingumo simbolis, puošia teismo rūmus.

Pas mus jos nesimatė, turbūt todėl, kad su užrištom akim ji nebuvo pageidaujama, o be raiščio ją statyti buvo nepatogu. Tam savo teigimui patvirtinti turiu atpasakoti keletą faktų iš A. Tumėno ministeriavimo laikų.

Pažinojau šitą žmogų dar iš Rusijos, kaip pabėgėlį, labai lėtai kalbantį ir dar lėčiau galvojančią. Nustebau sužinojęs, kad jis iš profesijos yra advokatas. Dar labiau buvau nustebęs, kai sužinojau, kad jis išrinktas į seimą. Negi jis buvo išrinktas lėtinti seimo posėdžių spartą. Po kiek laiko turėjau progos jį sveikinti kaip ministrą pirmininką ir teisingumo ministrą. Čiupinėdamas mano švarko sagą, jis po ilgos pauzės prabilo. "Ar nenuostabu, kad aš ir Macdonaldas paėmęs valstybės vairą vieną ir tą pačią dieną" (tais laikais darbiečių vadas Macdonaldas sudarė pirmąją savo vyriausybę).

"Teisingumo rūmai"

Norėdamas įamžinti savo vardą. Tumėnas nutarė pastatyti Teisingumo Rūmus. Ožėškienės ir Donelaičio gatvių kampe miesto savivaldybės žinioje buvo tuščias sklypas, išnuomotas b-vei "Gerovė", kuriuos dalyviai buvo įvairių partijų seime nariu ir Kauno miesto burmistru Jonu Vileišiu priešakyje. Neatsiklausęs nei miesto valdybos, nei nuomininkų ir nekreipdamas dėmesio į ju protestus, Tumėnas įsakė tame sklype pradėti Teisingumo Rūmų statybą. Darbų vykdymą pavedė Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo kaliniui inžinieriui Kulviečiui, nušaustam keleriais metais kalėjimo už litų padirbinėjimą.

Statybos darbams prižiūrėti buvo sudaryta komisija iš Vyriausiojo Tribunolo prokuroro padėjėjo Valčio, vieno teisingumo ministerijos valdininko ir minėto Kulviečio. Prokuroro pad. Valčiui nurodžius, kad jis negali dalyvauti minėtoje komisijoje, nes tai prieštarauja įstatymams, buvo paskirtas kitas asmuo, kuriam jau pritrūko drąsos remti įstatymais.

Senam advokatui ir seimo nariui Vileišiui ir kitiems seimo nariams neužteko drąsos pasipriešinti neteisėtiems Tumėno veiksams.

(Nukelta į 7 psl.)

TEISINGUMO RŪMŲ KALKAUNE

„Šalta žiemuzė gruodu apraukė...“ O tuo kauniečiai apsnigtais laiptais į Žaliąjį kalną ir atgal laipioja ir nežinia ką dūmoja.

Kai valstybės konstitucija...

Teisėjų priklausomybė ir togos

Būdingas buvo ir prof. Janulaičio pašalinimas iš Vyr. Tribunolo teisėjų. Priežastis — Tumėno įsakymas teisėjams užsivilkti togas. Vyriausiasis Tribunolas, A. Janulaičio iniciatyva apsvaigęs šio įsakymo pusę, pripažino jį neteisėtu ir atsisakė pildyti. Tumėnas, nesiskaitydamas nei su įstatymais, nei su kolegialine

profesoriaus etika (A. Janulaitis, kaip ir Tumėnas, dėstė teisių fakultete), vien keršto sumetimais Janulaitį paskyrė Panevėžio Apygardos teismo pirmininku, iš anksto žinodamas, kad Janulaitis to paskyrimo nepriims, nes tada negalės dėstyti universitete. Janulaičiui atsisakius vykti į Panevėžį, Tumėnas jį pašalino iš Vyriausiojo Tribunolo, nors tuo metu taip trūko teisėjų, kad net tas pats Tumėnas per seimą pravedė įstatymą patvarkantį, kad pri-

siekusieji advokatai talkintų, kaip teisėjai apygardų teismuose ir Vyriausiąjame Tribunole. Šis įstatymas iš senesnių advokatų pagal stažą baudžiovos keliu padarė trumpalaikius teisėjus. Nei išdui, nei teisingumui iš to naudos nebuvo, o teismo orumas greičiau sumažėjo, negu padidėjo.

Taip vienas iš konstitucijos kūrėjų, Lietuvos universiteto konstitucinės teisės profesorius A. Tumėnas, būdamas vyriausybėje, interpretavo Lietuvos Konstitucijoje minimus teisingumo ir teisėtumo principus. Nežinau, kaip Lietuvos konstituciją aiškino A. Tumėnas savo klausytojams, bet manau, kad atpasakojęs savo veiksmas, jis būtų davęs geriausią pamoką savo klausytojams, kaip galima konstitucijos nesilaikyti.

Atstatytas iš vyriausybės, A. Tumėnas prašė advokatų tarybos jį priimti į advokatus. Daugumas tarybos narių, pasipiktinę jo elgesiu būnant ministru, pasisakė prieš priėmimą. Tarybos pirmininkas Stašinskas pasinaudodamas tuo, kad posėdyje nedalyvavo vienas tarybos narys — šiauliškis K. Venclauskas, atidėjo šį klausimą kitam posėdžiui. Svarstant antrą kartą, socialdemokratas K. Venclauskas nulėmė Tumėno priėmimo klausimą, balsuodamas už jį. Krikščionių demokratų blokui neišstačius Tumėno kandidatūros į trečią, paskutinį seimą, tuo ir baigėsi jo parlamentarinė karjera.

Kietas realizmas prieš laisvą vaizduotę

Ar poeto profesija kaip gydytojo? Poetams diplomų duoti įstaigų, rodos, nėra. Nėra ir profesinių draugijų, kokias, pavyzdžiui, turi teisininkai, nustatyti poetui elgesio taisyklių. Liaudies daina sako: „Esu dainų dainorėlis“, bet neparyškina, kas diplomą įteikė. Tenka spėlioti, dainorėlis pats sau jį išrašė.

Dainorėlis į gyvenimą ateina ne iš mokslo įstaigos, bet talentu apsigimęs. Atlyginimo, kaip gydytojas ar teisininkas, nors pinigais nori, bet jam brangesnis kitkas. Visų pirmiausia jam džiugu, jei jo kūriniai, taip sakant, savomis kojomis vaikšto, savystovūs. Poetui vangus ir jo kolegų šiltas žodis — net kritiko. Visų augščiaušias, tačiau, atlyginimas yra įsisteikti savo įkvėpimui — tai poetų Baltajai Deivei, kurią senovės graikai Mūza vadino ir mums suteikė žodį „muzika“.

Poeto kūrinys juk jo sielos vidaus muzika. Dainorėlis savo širdį dainuoja. Čia ne gydytojo ar teisininko pasaulis. Dainų skrynelėš atidarytojas neatidaro medicinos kabinetą ar Lietuvos Statutą. Skrynelėje dainos nesudėliotos kaip vaistai kabinete, ir nesurašytos kaip Statuto puslapiai.

Lietuvoje dabar liepiama dainas, lyg medicinos kabinetą, socialistiniu realizmu planuoti. Kažin, ar komunistinės tarybėlės kompetentingos nuspręsti, kas poetas, kas ne? Rašytojas A. Vienuolis joms „Jaunųjų“ Alenache tarė: „Nepamirškite, kur gyvenimo teisybės nėra, nėra ir tikrai meniško kūrinio.“ Mūza tokių aukų nepriima. Prie Nemunėlio, šikime, yra ir bus ažuolėlių, štai Mūza ištikimū. Jie dainuos muziką, ne realizmą.

Vyt. Širvydas

Vienybė, 1961 m. sausio 6 d.

AKMENĖLIAIS PILKAIS

Tu manęs nekveski rožėm klotais,
Taip lengvai proeinamais takais.
Sako, laimės reikia eit ieškoti
Akmenėliais — dulkinais, pilkais...

Tu neskink žiedėlio penklapio,
Kur alyvų puokštėj suradau,
Nes ne ten tikroji laimė slepiasi.
Ir tikroji laimė — ne žiedai.

Ji ne voro austamė tinklely,
Ten per mažą vietos. Ji plati.
Ji — tai ilgas, balstai ilgas kelias,
Su džiaugsmu, su nerimu širdy.

Ir todėl nekveski rožėm klotais,
Taip lengvai proeinamais takais.
Aš iešiu laimės pateikti
Akmenėliais — dulkinais, pilkais...

Violeta Palčinskaitė

ZIEMOS ŠVENČIŲ SVEIKINIMAS SU GEOPOLITINIŲ PRIESKONIŲ

Tarp daugybės Kalėdų ir Naujų Metų sveikinimų, kuriuos yra gavusi Vienybė, čia dedamas mūsų bendradarbio Algirdo Gustaičio iš Los Angeles, Calif. sveikinimas su Pabaltijo valstybių žemėlapiu ir trimis kalbomis, atrodo, bus įdomiausias. Įjungdamas Karaliaučių į Lietuvos respublikos teritoriją, Gustaitis duria pirštų Chruščiovui į akį ir, rodos, sakyte sako:

„Kokie jūs, Maskvos komunistai, glušai! sujungdami Mažąją Lietuvą su Didžiąja, savo kasdieninės propagandos duonoje, būtumėte galėję girtis lietuvių tautos geradariais esą. O dabar... Kaip šunys, apkramtėte Lietuvą iš rytų ir vakarų.“

Kaip žinoma, susovietintoms Lietuvos kaimynėms, Latvijai ir Estijai, buvo paliktos 1920 metais taikos sutartimis nustatytos sienos. Lietuvai ne tik 1920 taikos sutarties sienos nebuvo pripažintos, bet ir Mažoji Lietuva surusinta — paversta „Kaliningrado sritimi“... Šia proga verta pastebėti, kad apie tai vengia kalbėti net akliausi raudonosios Maskvos garbintojai lietuvių komunistų tarpe.

*Häid Joulupäivi
Priecīgus Ziemassvētkus
Līksmu Švenču*

Studentų gyvenimas

REDAGUOJA: A. Butas, R. Kalvaitis, L. Mockūnas, S. Novickis.
MEDŽIAGA SIJSTI: A. Butas, 39 Crosby Ave., Brooklyn 7, N.Y.

LIETUVA — Europos nugalėtoja. Šioje nuotraukoje, darytoje prieš karą, matome Lietuvos sportininkus, laimėjusius Europos krepšinio čempionatą. Pirmoje eilėje: (iš kairės į dešinę) Larvėnas, dr. Jurgelionis, Maželka, Petrauskas, Talzūnas, Andriulis, Žukas. Antroje eilėje: Nikolskis, Kepalas, Puzinauskas, Baltrūnas, Toliau trys Kūno Kultūros Rūmų tarnautojai. Trečioje eilėje: Daukša, Kriaučiūnas.

Lietuvis studentas šiandien

Paskutiniu laiku iš vyresniųjų studentų, o ypač iš filisterių, nuolat tenka vidutinokams ir jaunesniesiems studentams išgirsti dažnas priekalpas. Dabartiniai studentai esą netikę; nei jie paskaitose lankosi, nei jie darbo imasi, o tik į pasilinksminimus teatina. (Čia apie paskaitas ir pan., yra kalbama lietuvių studentų organizacijų ribose.) Vyksta jie į suvažiavimus tik "gero laiko" turėti. "Kur dingo tie geri senai laikai?", klausia filisteris. "Kur tie gausūs Sąjungos suvažiavimai, kai ateitininkas santarpietį, o santarpietis į ateitininką nenorėdavo net pažūrėti?" Buvo laikai, kai mus iš posėdžio salės šlavėjas varydavo, dabar gi net kvorumas nesusirenka," dūsauja jis, išsėdamasis tų laikų.

Galėčiau ir aš prisidėti prie to dūsavimo, bet tai reikėtų kad jau pradedu dvasiniai senti ir tik atsiminimais gyvenu. Ne-neigiū, kad per pirmuosius L. S. S. metus, kai ji dar formavosi, buvo daug karščiuotasi, daug ginčytasi, daug veikta, ko dabar jau nėra. Bet galbūt nėra todėl, kad jau Są-

junga įėjo į savo vėžes. Jau yra nustatytos gairės ir tam tikros veiklos formos, kurių laikomasi metal iš metų. Tas pats ir tarp ideologinių organizacijų. Rietenos jau seniai baigėsi ir liko gal tik tam tikras asmeninis ar ambicinis trynimasis. Nesigirdi ginčų ideologiniais klausimais. Kiekviena veikia, kaip jai geriau atrodo, kartais labai panašiai, kaip studijų dienos, koncertai, paskaitos ir t. t.

Kaip jau minėjau, per L.S.S. formavimosi laikotarpį buvo daug veiklama; daug sielotasi, bet nemanau, kad kiekvienas tuometinis Sąjungos narys buvo į tą formavimą įsijungęs. Buvo keletas atskirų individų, kurie organizavo ir veikė. O pasilinksminimuose, esu tikra, matėsi ir neveikėjų.

Panaši padėtis yra ir dabar. Yra veikėjų ir jų sekėjų. Ir visada sekėjų bus daugiau negu veikėjų, o taip pat netrūks ir nieko neveikiančių kritiky. O kad į pasilinksminimus ateina daugiau negu į paskaitas, tai visai normalu. Pasilinksminimas yra labai svarbi jaunimo gyvenimo dalis.

Čia trumpai pastebėjau, kad tam tikrose srityse studentai per daug nesikeičia. Tačiau noriu priminti, kad yra ir kita pusė. Kviečiu, prieš pradėdami peikti dabartį ir girti praeitį, atsižvelgti į kelis pagrindinius sociologinius faktorius. Galbūt pats svarbiausias, tai — kad pasaulis vietoje nestovi. Keičiasi sąlygos, keičiasi aplinka, keičiasi ir žmonės. Dabartiniai studentai nebėra tokie pat, kaip buvo prieš dešimt metų — nei amžiumi, nei pasiruošimu, o juo labiau išaugę visai kitokioje aplinkoje. Pasikeitė jų interesai, jų nuomonės. Jie šiandien kitaip žiūri į Lietuvos padėtį ir ateitį, negu studentai galvojo būdami Vokietijoje ar ką tik atvažiavę į Ameriką. Studentai Vokietijoje tikėjosi netrukus grįžti į laisvą Lietuvą. Nemanau, kad dabar studentai taip galvotų. Jiems grįžimas į Lietuvą beveik neegzistuoja. Dabar, svarbiausia yra lietuvių išlaikyti. Jie, gal su mažomis išimtimis, pramato savo ateitį Amerikoje, o ne Lietuvoje. Jie jau nebeužsidarys vien tik lietuvių bendruomenės veikloje. Jų veikla turės išsiplėsti ir kartu įsijungti į Amerikos gyvenimą. Tuo pačiu bus didesnė galimybė padėti Lietuvos bylai spręsti. Bet, žinoma, norint čia efektyviai veikti, reikia ir didesnio pasiruošimo.

Talgi, lietuvių studento keltas dabar yra skirtingas, ir jį reikia taip suprasti.

Daiva Audėnaitė

ALEKSANDRAS MICKEVIČIUS su sūnum Vytautu, pernai metais baigusių inžinerijos mokslą Indianos universitete, ir marčia Gražina. Inž. Vyt. Mickevičius su žmona (buvusia Gudaite) dabar gyvena Seattle, Washingtono valstybėje, kur turi atsakingą darbą. Mickevičiai, kaip ir jų tėvai Brooklyne, yra Vienybės skaitytojai. Inž. Al. Mickevičius yra Korėjos karo veteranas.

Hartford, Conn. Radijo Valandėlės koncertas

Sausio 7, šeštadienį, 7 v. v. Lietuvių Klubo patalpose, Hartfordo lietuvių radijo valandėlė Tėvynės Garsai rengia koncertą. Programą išpildys žinomi Chicago dainininkai: S. Baras-tenoras, D. Stankaitytė — sopranas, ir J. Vaznelis — bosas.

Po koncerto šokiai.

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIS KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Avė., Woodhaven 21, N. Y. — (Forest Parkway stotis)
Tel. Hickory 1-5220

Advokatas William J. Drake
Licensed Real Estate Brokeris

Pagalvok apie savo ateitį — ieškok tinkamą namą savo šeimai ir sau. Neatidėliok, bet ieškok, ir kreipkis į

AMERICAN HOME REALTY

Šiai firmai vadovauja biznyje patyręs advokatas WILLIAM J. DRAKE. Jis gerai apylinkę pažįsta, nes čia buvo kandidatu į Kongresą. LETUVIAMS SPECIALUS PATARNAVIMAS. Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės. Nė per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Niekas Ritas Tau nesuras tinkamesnių namų.

Naujai Marlboro Co. išleistas Lionės Juodytės plokštelių albumas "My Lithuanian Memories"

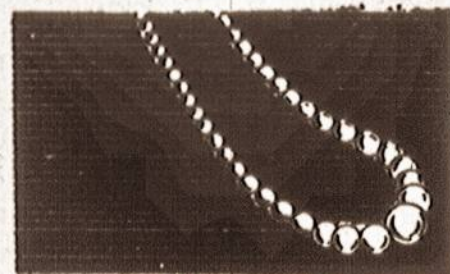
(MANO LIETUVOS PRISIMINIMAI)

Albumo kaina: \$4.98. Christmas Carols plokštelė angliskai 98 centai. Galima gauti šiose vietose:

J. GINKUS, 495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
ELITE MUSIC SHOP, 701 Manhattan Ave. Brooklyn 6,
J. STUKAS, 1264 White St., Hillside, N. J.
ALEX MATHEWS, 256 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

DAUGIAU PERKANT DUODAMA NUOLAIDA

GENUINE
Amber
GEM OF THE AGES

GINTARAS LIETUVOS AUKSAS

Ivairiausias gintarinės dovanos vyrams ir moterims pricinamiausiomis kainomis.

Užsakoma per paštą.
AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue

Jackson Heights, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Av. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Darbo unijų vaidmuo rinkimuose

AFL-CIO išėjo už senatorių Kennedy jo sėkmingose varžybose dėl prezidento. Bendrai yra manoma, kad unijos suvaidino pagrindinį vaidmenį rinkimuose.

Unijose, prisijungusiose prie ALF-CIO, yra apie 13,000,000 narių. Su savo šeimomis jie sudaro didžiausią organizaciją, dalyvavusią rinkimuose. Nė vienas darbo lygeris negali save laikyti galinčiu "atiduoti balsą už visus darbo žmones", tačiau darbo vadovybė, be abejonės, turėjo labai didelę įtaką.

Priešingai 1952 m. ir 1956 m. rinkimų vajams, kad keli žymūs darbo lyderiai palaikė Eisenhowerį, nė vienas žymesnis darbo lyderis šiais metais neišėjo už viceprezidentą Nixoną. AFL-CIO vadai savinasi nuopelną, kad suteikė išrinktam prezidentui Kennedy persvarą — ne žymų balsų skaičių, su kurių pagalba jis laimėjo.

Nors JAV ir neturi darbo partijos, tačiau Amerikos darbo unijos per paskutinius 25 metus išvystė aiškų politinio aktyvumo pavidalą.

Praktiškai darbo organizacijos už išrinktą prezidentą

Kennedy pradėjo veikti keletą mėnesių prieš rinkimus. Tai buvo išreikšta keliais būdais: pirma, prekybos unijos, kurių yra daugiau kaip 50,000 visame krašte, pradėjo veikti per savo narius ir jų šeimas, ragindamos registruotis ir balsuoti. Rinkimų dieną prie urnų ėjo daugiau balsuotojų, negu bet kada anksčiau. Rezultatai parodo, kaip efektingai organizuotos darbo unijos atliko savo vaidmenį ten, kur unijos yra išvysčiusios savo veikimą.

Visose didesnėse pramonės vietovėse Kennedy gavo žymią balsų daugumą.

Taip buvo dideliuose miestuose, kaip New Yorke, Chicage, Philadelphiaje ir Detroit, kur gyvena daug negrų. Tačiau dar dramatiškesni rezultatai buvo pasiekti daugelyje pietinių valstybių, kaip šiaurės Carolina ir Louisiana. Be to, pietų Kalifornijoje ir Texas valstybėje daugelis Meksikos kilmės amerikiečių atidavė savo balsus už senatorių Kennedy. Tas pat buvo ir su Puerto Rico kilmės amerikiečiais New Yorke ir Chicageje.

A. C.

KAS TAS LICHTENSTEINAS?

Sveicarijos pašonėje yra nedidelė nepriklausoma Lichtenšteino kunigaikštija, 157 kv. km. pločio su 14,000 gyventojais, kuri nuo 1921 metų finansiniai ir diplomatiniai yra prisijungusi prie Sveicarijos.

Ši sąjunga Lichtenšteino gyventojams užtikrina aukštą gyvenimo lygį. Kunigaikštijos sostinėje Vaduz, vyriausybė įsitačiusi dviejų aukštų namuose. Finansų ministerija ir izdas užima kambarį 26 n., žemės ūkio ministerija užima gretimą kambarį, parlamentas posėdžiauja kambary 39, gi 29 n. yra tualetų kambarys. Kalėjimas yra įrengtas rūsyje.

Ministeris pirmininkas Alexander Frick valdžioje yra nuo 1945 metų. Jis ir jo pavaduotojas dirba pilną laiką, tuo tarpu kiti vyriausybės nariai, miestelėnai ir kaimiečiai, kraštą valdo liuoslaikiu.

Kunigaikštijos sostinė Vaduz (2,000 gyventojų) yra pats didžiausias miestas krašte ir Planken (91 gyventojas) pats mažiausias. Lichtenšteine gyvena 1,200 svetimšaliai, būtent, 12 amerikiečių, du anglai, 8 argentiniečiai, 4 olandai, 4 graikai, 1 kanadietis ir — krašto pasididžiavimas — vienas iranietis. Diplomatinis korpusas susidaro iš vieno asmens, princo Henri, regento brolio, kuris atstovauja krašto reikalus Berne. Bet už

tai Vaduze galima užtikri kitų kraštų konsulatų, net ir tokios mažytės Saint-Marin respublikos. Lichtenšteino gyventojai aiškina, kad yra žmonių kurie turi malonumo būti konsulais.

Krašto policija sudaryta iš 12 asmenų ir praeitais metais buvo areštuota tik 14 asmenų. Visi kaliniai Kalėdoms grąžinami į namus.

Sakoma, kad vieną vakarą premjeras ilgai dirbo ir kai panorėjo išeiti iš ministerijos, rado duris užrakintas. Jis pradėjo baladuotis ir kelti triukšmą, kol mieguistas žmogus pasikėlė iš rūsio su raktų ryšuliu.

— Kas jūs esate? — paklausė jo premjeras.

— Aš esu kalinys, — atsakė žmogus.

— Ir ką dabar darysite?

— Grįšiu į savo kambarį ir užsirakinsiu, — ramiai atsakė kalinys.

Lichtenšteine yra dvi politinės partijos: miestelėnų ir vienybės. Tarp jų skirtumas mažas. Abi partijos leidžia laikraštį, kuris išėina kas antrą dieną, taip kad vieną dieną gyventojai skaito vienos partijos laikraštį, kitą dieną kitos...

Svarbiausia krašto pramonė yra dešrelėms dirbtinų odelių ir dirbtinų dantų gamyba.

Studentų kronika

Paskutiniame Baltų Akademikų Federacijos susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba, į kurią iš lietuvių įėjo Aleksandra Butaitė ir Regina Krivickaitė.

Australijos lietuvių laikraščio Mūsų Pastogės literatūros ir meno priede, kurį redaguoja Pulgis Andriušis, plačiai aprašomas "Dailininko Henriko Salkausko pirmasis kūrybinio darbo dešimtmetis".

Santariečiams H. Salkausko darbai prisimenami iš šiemet Tabor Farmoje įvykusio jo, drauge su Zibantu Mikšiu, grafikos darbų parodos.

Skaičiuojant H. Salkausko dalyvautį australiškų ir tarptautinių parodų skaičių, nelieka abejonės, kad tai vienas iš pačių aktyviausių ir plačiausiai pripažintų lietuvių dailininkų.

Mūsų Pastogės studentų skyriuje (Studentų Žodyje) Gytis Danta recenzuoja "lietuviškąjį liberalizmą", pabrėždamas knygos pozityvumą ir joje atsispindinčią gerą valią "be perdėto vienpusiškumo svarstyti svarbias mūsų gyvenimo problemas".

Su redakcijos komentaru, kad "tarp Australijos ir Amerikos studentų intelektualinis ryšys yra gana silpnas", bet stiprinti-

nas, perspausdinama iš trečiosios metinės Santaros knygos V. Kavolio paskaita "Atsisveikinimas su Lietuva — ir susitikimas su lietuvybe".

Yra ir studentiškių aktualijų bei informacijų. Australijos lietuvių studentų skyrius pripažintinas turinčiu.

New Yorke Lietuvių Studentų Santara kviečia atsilankyti į ruošiamą Filmų vakarą, kuris įvyks sausio 14, šeštadienį, 7 val. vakare, Franklin High School Auditorijoje. Važiuoti Jamaica linijos traukiniu iki Elders Lane stoties.

Ten bus rodomos du Pauhauš Jasiukonio susukti lietuviški garsiniai filmai: Lietuva Europos nugalėtoja ir Tremties mokykla. Bus pavaizduoti Nepriklausomos Lietuvos sportininkai, buvę Europos nugalėtojai.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

RAINBOW CORNER BAR & LOUNGE

ALFRED A. CILCIUS
Savininkas

Salė susirinkimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitokiems pobūviams.

Taip pat duodami polaidotuviniai pietūs.

106-01 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, QUEENS, N. Y.

Tel. Virginia 6-9506

PASINAUDOKITE PLAČIAI ŽINOMOS IR GERAI UŽSIREKOMENDAVUSIOS FIRMOS, SIUNČIANČIOS SIUNTINIUS Į SSSR IR LIETUVĄ, PĀTARNĀVIMU.

PACKAGE EXPRESS & Travel Agency, Inc.
(Licensed by USSR)

Brooklyn, N. Y. 1530 Bedford Avenue, tel.: IN 7-6465 ir IN 7-7272;
Newark, N. J. 312 Market Street, tel.: MI 2-2452 ir MI 2-1681; Bowling Green 9-6992.

Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vieta pasiekia trumpiausiu laiku. Visi maital apmokami vietoje, mūsų istalgose. Prie firmos istalgų yra krautuvės, kuriose galite gauti įvairiausių prekių. Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%.

Istalgos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9 ryto iki 6 v. v., šešt. ir sekm. nuo 9 val. ryto iki 4

107 So. Vermont Ave. LOS ANGELES 4, CALIF. DUNKirk 5-6550	11601 Jos. Campus Ave. DETROIT 12, MICH. TOWNSEND 8-0298	78 Second Avenue NEW YORK 3, N. Y. OREgon 4-1540	126 Tilghman St. ALLENTOWN, PA. Tel. HEMlock 5-0415
1241 N. Ashland Ave. CHICAGO 22, ILLINOIS HUMBoldt 6-2818	643-47 Albany Avenue HARTFORD 6, CONN. CHAPEL 7-5164	832 North 7th Street PHILADELPHIA 23, PA. WALnut 3-1747	397A West Broadway SO. BOSTON, MASS. Tel. ANDrew 8-2718
1028 Kenilworth Ave. CLEVELAND 13, OHIO Tel. PRespect 1-0696	46 Whitehead Avenue, SOUTH RIVER, N. J. Tel. CLifford 7-6320	109 Burnet Park Drive SYRACUSE, N. Y. Tel. GR 8-8435	1900 Fleet St. BALTIMORE 31, MD. Tel. DICKens 2-4240

558 Hudson Ave., ROCHESTER 5, N. Y. Tel. BAKER 5-4210

SENSATIONAL DISCOUNT SALE

★ Big Sofa-Bed with Built-In Bedding Compartment Selected Decorator Fabrics

★ Note: The Comfortable Recliner Chair

★ Pair of Decorator Lamps

ALL 8 PIECES \$129.95
for Your Living Room

Included: In this outstanding room outfit you get a sofa-bed with roomy bedding compartment, a comfortable rocker, a recliner chair, 2 step tables, one cocktail table and 2 beautiful table lamps. A complete room outfit.

Cypress Bedding & Mattress Co.

3427 FULTON ST.
BROOKLYN, N. Y.

Lietuvos Operai 40 metų...

Viena iš žymesnių sukakčių 1960 metais, praėjusi beveik nepastebėta, tai – Lietuvos Operos įkūrimo sukaktis. Nuo pirmojo 1920 m. gruodžio 31 d. spektaklio Kaune štai jau praėjo 40 metų...

Buvęs Lietuvos operos solistas A. Kutkus Drauge tarp kitko pastebėjo, kad Lietuvos operos įsikūrimas prieš 40 metų buvęs vienas iš didžiausių kultūrinių įvykių, paskatinusių kitas valstybes pripažinti Lietuvos valstybę de jure. Be to, entuziazmas po pirmojo spektaklio buvęs toks didelis, kad "buvo imta baimintis, kad teatro stogas nenukristų nuo pastato..."

VLADISLAVA GRIGAITIENĖ, viena pirmųjų Lietuvos valstybinės operos solisčių bei kūrėjų.

Tame pirmame Lietuvos operos spektaklyje lietuvių kalba buvo pastatyta G. Verdi opera Traviata. Dalyvavo Galautienė, V. Poderaitė, J. Vencevičaitė (Kučiūnė), Kipras Petrauskas, A. Sodeika, J. Bieliūnas, Petras Oleka. Dirigavo Juozas Tallat-Kelpša, o režisavo Kostas Glinskis.

Nors Amerikoje gyvena didelis skaičius buvusių Lietuvos operos solistų, bet šios tokios svarbios sukakties iš nepriklausomos Lietuvos kultūrinio gyvenimo niekas nesiteikė net ir kukliausiu būdu paminėti. Šiuo atveju iniciatyvos turėjo parodyti didesnieji Amerikos liet. centrai, kaip New Yorkas ir Chicaga. Bet ir tas pats Vyčių Vyrų Choras Chicagoje, pastatęs visą eilę operų lietuvių

kalba, didesnių uždavinių laikė savo įsikūrimo dešimtmečio minėjimą, kuris buvo atžymėtas iškilmingu koncertu ir banketu.

Keista, bet mūsų kultūriniai laimėjimai kasmet vis mažiau vertinami, nors inteligentijos prieauglis dabar yra keletopai didesnis. Amerikos lietuvis, kuris šlandien ir labiau išsimokslinęs, ir puošniau apsirengęs, ir gražesniuose namuose gyvena, bet dvasiniai jis, deja, tebėra pasigallėjimo vertas...

BANAČIO JŪRATĖ IR KASTYTIS

Kalbant apie kultūrinę vertybę... Vieną iš didesnių įvykių praeitais 1960 metais reikėtų laikyti faktą, kad kompozitorius K. V. Banaitis baigė rašyti operą Jūratė ir Kastytis.

Opera dar nėra suinstrumentuota, bet jo piano klavira ir keletą fotostatinių nuotraukų padėjo finansuoti Chicagos Vyrų choras, kuris, kaip žinia, rengiasi statyti ir pačią operą. Tai milžiniškas užsimojimas, kuris reikalauja daug darbo ir dar daugiau pinigų. Be to, pirmą negu opera bus pastatyta, kompozitoriaus pageldavimu norima veikalą išleisti, kas vėl kaštuos milžiniškas sumas. Tam tikslui Chicagoje sudarytas fondas, kuriam vadovauja M. Rudienė.

Dėl operos išleidimo yra įvairių nuomonių. Kai kuriems muzikams atrodo, kad operą pirmą reikėtų pastatyti paprastesnėje koncertinėje formoje, su piano akompanimentu, kaip dažnai yra daroma, ir ta proga išstudijuoti sceninio pastatymo galimybes. Vietoj darius dideles išlaidas, be to, nežinodami pačios operos vertės, atrodo, būtų tiksliau pirmą veikalą išbandyti nors ir operos "workshop" stiliuje, kad ir pats kompozitorius galėtų dalyvauti repeticijose.

Be to ir vėl susiduriama su paradoksu. Nors prof. Banaitis gyvena Brooklyne ir čia pat apylinkėje turime chorų bei solistų, kuriuos geras dirigentas galėtų paruošti operai; bet Jūratės ir Kastyčio pastatymu čia mažiausiai domimasi...

Tuo tarpu iniciatyva reikiama Chicagoje, kur Vyrų choras sudarytas iš tokių pat mėgėjų dainininkų, kaip visi mūsų choral, tik toks skirtumas, kad choro vadovybėje stovi muzikas A. Kučiūnas su patyrusia dirigento lazdele...

Ar nevertėtų ir New Yorko muzikams sukurti, kol dar mūsų tarpe yra kompozitorius Banaitis. Jo operos pastatymas, o vėliau ir paties veikalo išleidimas, būtų pats geriausias atlyginimas profesoriui už sunkų kūrybinį darbą.

V. Tysliavienė

Lietuvos valstybinės operos kūrėjas Kipras Petrauskas dabar, sulaukęs 75 metų amžiaus.

Lietuviai biznieriai

Arlington

RESTAURANT

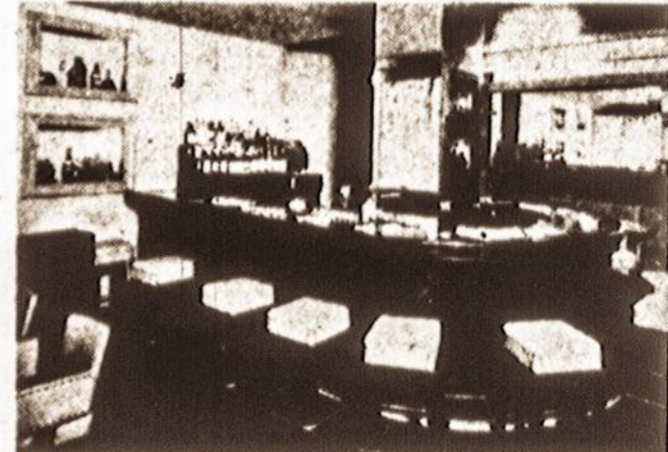
COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING
HALL FOR ALL OCCASIONS

385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station

Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAIČIAI

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė:
Jaukus baras

Salė susirinkimams
vestuvėms ir
pobūvims

Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suejimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 EAST 26th ST. NEW YORK CITY MU 3-2928

WHITE HORSE

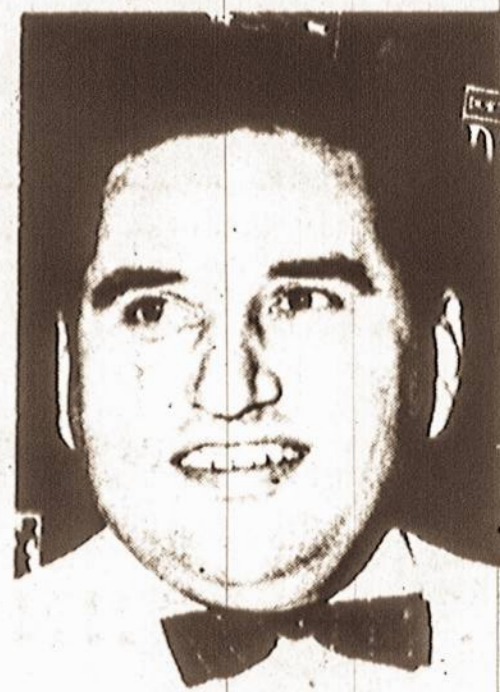
Tavern

BARAS IR RESTORANAS

Duodami polaidotuviniai
pietūs.

PRANAS BRUČAS,
Savininkas

86-16 JAMAICA AVE
Woodhaven, N.Y.
Tel. Virginia 6-9519

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybe lietuviška duona. Pyragai
vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 STAGG STREET, BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams,
šokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas
KOSTAS VAITAITIS, Reikalų Vedėjas

Telefonas: EVergreen 4-9672

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELĖCKAS
Savininkas

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms
pramogoms. Geriausias lietuviškas
maistas prieinamomis kainomis.

POLAI DOTUVINIAI PIETŪS

... New Yorko apylinkėse

ROBERT F. NARK

Apdraudęs **AUTO Specialistas**
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N.Y.
Tel. MAIN 4-6400 VA 5-0783

Discounts to qualified
APPLICANTS
Mutual Insurance
Insure your tomorrow today!

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias
pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi
stereo, fonografai, dulkių siurbimai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola
aparatus. 40% nuolaidos Blaupunkt vokietiškiems Hi-Fi.

TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas, Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.
Penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės
ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-1477

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti
kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

MARTHA & PETER LISAUSKAS

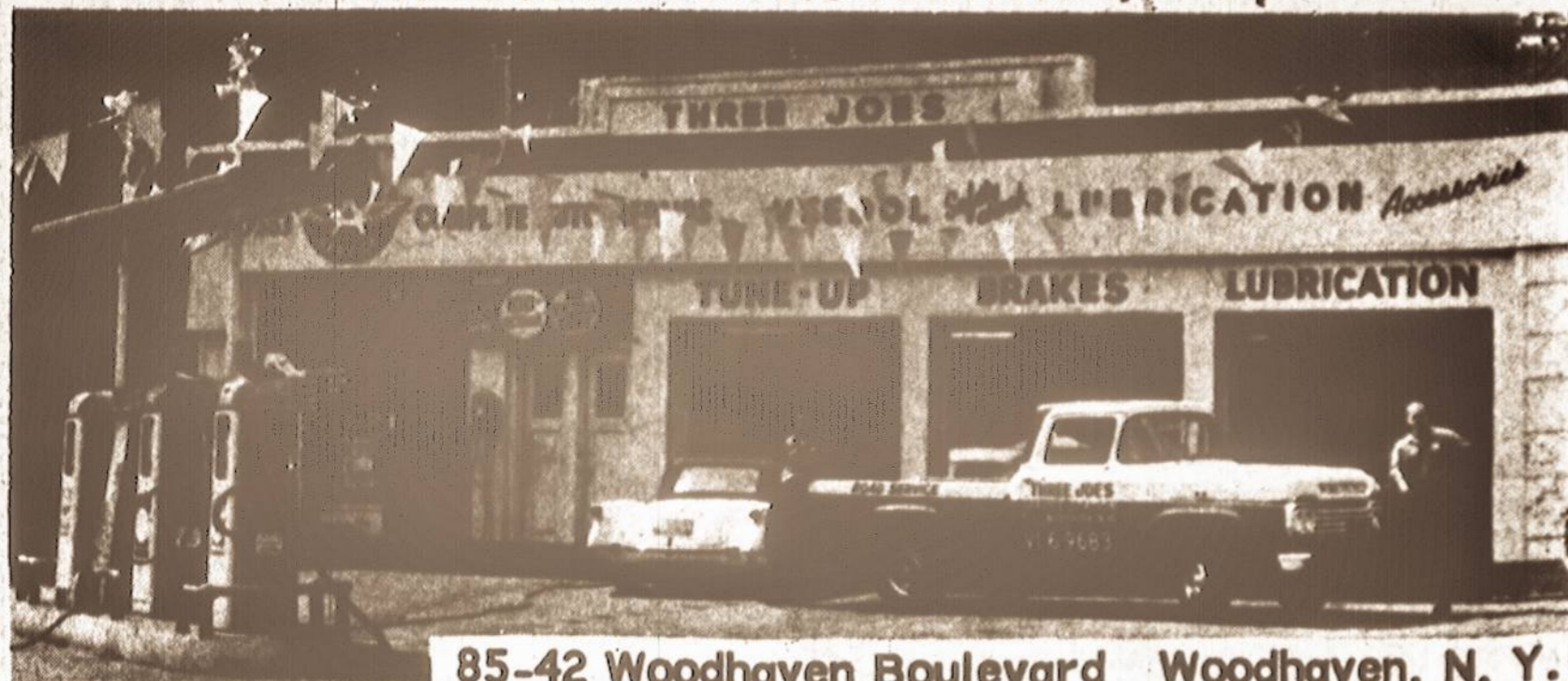
64-09 56th ROAD MASPETH 78, N. Y.
Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.
Stiklinis baras, viena
gražiausių uželgų

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9533

THREE JOE'S SERVICE STATION, INC.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus
jei tik jūsų automobilui reikalingas bet koks - didelis ar mažas patalimas.

86th Ave. kampas Jamaica Ave.

Telefonas: Virginia 6-9683

URSULEI URBONIENEI MIRUS,

nuodirdžią užuojautą reiškiu seseriai
Onai Daukantenei su šeima, broliui Juozui Matėnui
su šeima ir dukteriai Helen Scaredevelle.

NATALIJĄ KULBOKIENĖ

URSULEI URBONIENEI MIRUS

nuoširdžiai užjaučiame Antanui ir Onai Daukantams,
Juozui ir Elzbietai Makutėnams
ir dukteriai Elenai Scaredevelle.

JONAS IR PAULINA SIMĖNAI

LIETUVIŲ VADOVAJAMA

ISTEIGTA 1924 M.

Schuyler Savings & Loan

ASSOCIATION OF KEARNY, NEW JERSEY

Nuo 1960 m. liepos 1 d. už sutaupas moka

4%

Be to, duoda paskolas namams, išrašo pašto perlaides
(money orderius), taupo pinigus Kalėdų šventėms (x-mas
Club), skolina pinigus taupytojams, priima mokesčių už
elektrą ir gazą.

Federal Savings and Loan Corporation narys
Julius Paknis, Prezidentas Petras Velevas, Sekretorius
Juozas Belza, Izdininkas

- Iškirk šią atkarpą ir siųsk -

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
24 Davis Ave., Kearny, N. J.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

- Philadelphijoje -

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

- Brooklyne -

JUOZAS GARŠVA

234 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON

660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius

410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

VIENYBĖ

A. Vakselis, J. Kepenis, J. Vilpišauskas, inž. I. Gasiliūnas, J. Rūtenis, A. Bagdžiūnas sudaro naująją Brooklynio Lietuvių Atletų Klubą valdybą 1961 metams. Be to, klubas neseniai pakeitė savo įstatus.

Vaidotas Jakas vienos didelės New Yorko statybos firmos siūnčiamas į Meksiką jo paties paruoštiems projektams įgyvendinti. Jakas yra žinomu Brooklynio biznierių Kaurių žentas.

Jonas Draugelis, Ad. Jakulaitis, Elena Zeikuvienė, V. Paulauskas, W. Safka, V. Mickevičius, V. Vaitaitis, dr. E. Varnauskas, Br. Garunkštis, Stella Matulionis, St. Čepas, Elena Matukynaitė, Naujų Metų proga užsiprenumeravę Vienybę.

D. Klinga, Pr. Narvydas, J. Parojus ir J. Jankus perrinkti į Amerikos Lietuvių Tautininkų Klubą valdybą 1961 metams.

John Parzel, ilgametis Vienybės skaitytojas iš Jersey City, N. J., išėjo į pensiją.

J. J. Stukas praneša, kad Rūtos radijo ansamblio koncertas, turėjęs įvykti sausio 8 d. Laisvės salėje, 269 Second St., Elizabeth, nukeliamas į sausio 22 d. Įvyks toje pačioje salėje, 7 v. v.

Marijona Jokubaitienė, plačiai žinoma veikėja, ilgesni laiką buvusi gydytoju priežiūroje, kuri laiką, apie pora savaitių, net ligoninėje, dabar, kaip pranešama, baigia sveiktnamie. Jokubaitienė, buvusi Strumskienė, pradėjo skustis savo sveikata nuo to laiko, kai mirė jos motina Elzbieta Sidabrienė. Draugai, kurie buvo įpratę Marijoną matyti sveiką, nekantriai laukia jos vėl surižtantį į jų tarpą.

Vyt. Paulauskas, gyvenantis 355 Evergreen Ave., Brooklyn 21; N. Y., ieško Vinco Paulausko, buvusio Panevėžio geležinkelio stoties tarnautojo, atvykusio į Ameriką prieš 12 metų, gyvenančio ar gyvenusio Čikagos apylinkėje. Žinantieji apie jį prašomi pranešti aukščiau pažymėtu adresu.

Fdv. Leleiva su žmona iš Richmond Hill, N. Y. Kalėdų dieną krikštijo savo antrą dukterį.

J. Vasiliauskas, žinomas Bostono veikėjas, šią savaitę lankėsi New Yorke.

Antanas Tautkus, ilgametis Brooklynio biznierių, Vienybės skaitytojas, mirė sausio 1 d. Buvo 74 m. amžiaus. Palaidotas iš Apreiškimo parapijos bažnyčios į šv. Kazimiero kapus. Liko žmona Magdalena, duktė Mildred Valutsky ir du anūka. Laidojo J. Garšva.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

New Yorko Lietuvių Taryba ruošia Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimą, kuris įvyks vasario 19 d. Webster Hall, New Yorke. Pagrindinis kalbėtojas bus dr. S. Bačkis, Lietuvos Pasiuntinybės patarėjas Washingtone. Meninėje dalyje: pianistas Antanas Smetona, Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas Vl. Baltrušaičio ir New Yorko moksleivių tautinių šokių grupė, vadovaujama Jadvygos Matulaitienės.

Kalėdinė eglaitė

Kalėdų eglutės vakarėlis, kurį ruošia Maironio šeštadieninė Mokykla Brooklyne, įvyks sausio 8, (sekmadienį) 4 val. p.p. Apreiškimo parapijos salėje. Meninę programą ruošia mokytoja Jadvyga Matulaitienė ir ją išpildys patys mokyklos mokiniai. Į vakarėlį atvyks ir Kalėdų Senelis su dideliu maišu dovanų ir apdovanos mažuosius. Veiks laimėjimais gausi loterija, salėje bus ir turtingas bufetas, o po programos visi galės pasišokti.

Radijo koncertas Maspeth

Maspetho Liet. Piliėčių Klubas ir Jokubo Stuko vad. Lietuvos Atsiminimų Radijas, bendromis jėgomis ruošia koncertą ir šokius — sausio 7, šešt. Įvyks klubo salėje, 69-61 Grand Avenue. Programa prasidės punktualliai 7:30 v. v. Šokiai, grojant Gene Mitchko orkestrui, 9 v. v. Programą atliks Rūtos Radijo Ansamblis, dirig. Algirdui Kačanauskui.

Lietuvių Atletų Klubą pirmininkas Al. Vakselis sveikina Naujų Metų sutikimo balliaus dalyvius. Greta (dešinėje) stovi A. Bagdžiūnas, programos vedėjas.

Atletų Klubą Naujų Metų sutikimo balliaus dalyviai linksminasi. Nuotraukoje: Vasiliauskai, Andriūšiai, Antanas Grigaliūnas, Frances Pepell ir kiti.

Atletų Klubą Naujų Metų sutikime buvo svečių net iš Stamford, Conn. Nuotraukoje: Steponavičienė, Dymšaitė — Ogden ir net viena lietuviškai kalbanti italė (dešinėje nuo p-nios Ogden) ir kiti.

J. Tysliavos, Jr. nuotraukos

Kaip New Yorko lietuviai sutiko Naujus Metus

Pirmiausia reikia pažymėti, kad šiemet Naujų Metų sutikimo iniciatyva atiteko Brooklynio Lietuvių Atletų Klubui, lyg tyčia, prieš pat šventės išsirinčiusiam naują energingą valdybą su Aleksandru Vakseliu priešaky ir, be to, savo senus, archaiskus įstatus pakeitusių naujais, moderniškais.

Tiesa, Naujų Metų suti-

kimui ruošėsi ne vien Atletų Klubas. Toks sutikimas, tik gal kiek kuklesnis, įvyko ir kituose dviejuose lietuvių klubuose — Brooklyne ir Maspeth. Be to, pačioje Brooklynio Lietuvių Atletų Klubą salėje įvyko jaukus KARIO bendradarbių bei buvusių Lietuvos karininkų suruoštas sutikimas.

Bendras New Yorko lie-

tuvių Naujų Metų sutikimas, kurį vienoje Manhattan salėje suruošė Atletų Klubas, buvo gana sėkmingas. Programa, kuriai vadovavo A. Bagdžiūnas, buvo atidaryta su Lietuvos himnu. Trumpą sveikinimo kalbą pasakė naujasis Atletų Klubą pirmininkas A. Vakselis. Bendras dainas prie mikrofono pavadė solistas J. Nakutavičius. Šo-

kiamis grojo jaunojo Rūtenio orkestras. Publika linksminosi iki 3 val. ryto. Beje, kai kurie atletai skundėsi, kad šiame Naujų Metų sutikime nepasirodė nė vienas iš Bendruomenės vadų, nors už perleidimą teisės rengti sutikimą išsiderėję 100 dolerių...

Šia proga verta pastebėti, kad Naujų Metų sutikimo tradiciją Atletų Klubas

turėtų ir toliau palaikyti. Sportininkams tai labiau "prie veido". R.

Parduodamas pelningas, moderniškas įrengtas aštuonių butų namas. Gazu šildomas. Butai po 5 kambarius, vaismedžių sodas. Metinės pajamos 5,000 dolerių. Skambinti: AP 7-7257.